

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXVI

CELOVEC, PETEK, 13. NOVEMBER 1981

ŠTEV. 46 (2045)

Pred volitvami v Kmetijsko zbornico

V nedeljo so volitve v Kmetijsko zbornico za Koroško.

Ceprav pri teh volitvah ne gre za odločitev, ki neposredno zadeva družbeno-politično strukturo dežele, oziroma države, marveč so to predvsem volitve za kmetijsko strokovno zastopstvo, pa jih le ne smemo omalovaževati, ker ima Kmetijska zbornica svoj zakonito določeni vpliv tako pri kmetijski zakonodaji kot zlasti pri javnih ukrepih v korist kmetijstva in kmečkega človeka!

Prav iz tega vidika so za nas koroške Slovenice volitve v Kmetijsko zbornico posebnega pomena. Ne smemo namreč prezreti, da smo do nedavno bili še skoraj izključno kmečki narod in je bil kmet glavni stebel našega narodnega življenja. To tem bolj, ker je brez dvoma najbolj značilen pojav naše predvojne preteklosti in našega družbenega razvoja vsaj do NOB skoraj popolni prelom med našim kmečkim človekom in med malomeščanstvom ter industrijskim delavstvom, ki oba sta zrasla iz njega, pa se mu izredno naglo odtujila in deloma izgubila z njim celo slednji stik. Tako je ostal naš kmet poglavitni nositelj narodnega življenja na političnem, gospodarskem in ne nazadnje tudi kulturnem področju.

To se je po vojni sicer malo izboljšalo, ni se pa še ustavil nevarni razvoj. Nasprotno gospodarski razkroj našega malega in srednjega kmečkega posestva traja naprej in njegov najvidnejši izraz — izseljevanje je slej ko prej žalostno in pogubonosno dejstvo. Pogled v naša gorska naselja in naše gorske lastnine, ko iz dneva v dan prehaja kos za kosom naše zemlje v tuje roke, nam prikazuje strašansko sliko.

Zato ne smemo biti brezbržni ob tem pogubonosnem procesu, ki ga preživlja ne le naše kmečko ljudstvo, ampak z njim ves naš narod in ki spada vendar med življenjska vprašanja našega narodnega gospodarskega in kulturnega razvoja. Ni namreč nobene dvoma, da spada prav kmečko vprašanje, vsaj kar zadeva našo narodno skupnost, med tista vprašanja, ki najbolj bitno posegajo v narodno življenje in ustvarjajo nove življenjske pogoje in oblike.

Naši upravičenci za volitve v Kmetijsko zbornico morajo imeti zato ta dejstva pred očmi, ko se bodo odločali, kateri volilni skupini naj dajo v nedeljo svoj glas.

To ne bo težko, ko so zadnje dni prejeli od vseh strani vabila in pozive, tudi od vodilnih tradicionalnih volilnih skupin in njihovih vodilnih kandidatov, ki sicer v svojih dosedanjih funkcijah in v vsakdanji praksi našega človeka in njegovih problemov prav nič niso upoštevali, še manj pa se zanj in za njegove probleme zavzemali in te svoje brezbržnosti tudi danes niso spremenili, kar ne nazadnje pride tudi do izraza v dejstvu, da v svoji propagandi ne poznajo ne našega jezika in v svojih volilnih predlogih z eno samo izjemo tudi ne našega človeka!

Zato bomo koroški Slovenci glasovalci pri volitvah v Kmetijsko zbornico dali svoj glas listi 4 — „Skupnosti južnokoroških kmetov — Gemeinschaft der Südkärntner Bauern“, ki je že v preteklosti dokazala, da so ji problemi južnokoroškega kmečkega človeka ne glede na njegovo narodno ali jezikovno pripadnost njena poglavitna skrb in naloga. Njeni kandidati

Borbena pesem nam je tudi danes vir moči in zaupanja vase

Koroški partizanski pevski zbor je praznoval obletnico obstoja

S svojim prvim samostojnim koncertom je Koroški partizanski pevski zbor minulo nedeljo obhajal prvo obletnico obstoja in delovanja. Prireditelj v celovškem Domu glasbe je bila odraz presenetljivo visoke kvalitete, ki jo je zbor v tem kratkem času dosegel s požrtvovalnim delom pod vodstvom izvrstnega dirigenta prof. Branka Čepina. Polna dvorana navdušenih poslušalcev pa je bila predvsem tudi manifestacija neomajne zvestobe našega ljudstva svetlim tradicijam protifašističnega narodnoscovbo-

nica SZDL Slovenije Barbara Goričar, sekretar ZZB NOV Slovenije Marjan Lenarčič, predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter, predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc ter predstavniki Partizanskega pevskega zbora v Ljubljani (ki je našemu zboru predlagal pobratenje), in Moškega pevskega zbora „Partizan“ v Mariboru. Poseben gost na tem srečanju pa je bil Moški pevski zbor „Janko Vincenc-Harkov“ iz Radelj ob Dravi, ki ga prav tako vodi prof. Branko Čepin; zbora

dilnega boja. Vidno je izpričevala, da nam je borbena in uporna partizanska pesem tudi danes vir moči in zaupanja v lastne sile.

Tej pesmi in njeni večno živi in aktualni izpovedi zvesti naši ljudje so prišli iz vseh predelov južne Koroške od Zile preko Roža in Gur do Podjune. Med njimi so bili bivši partizanski borci in aktivisti ter nekdanji kacetarji in izseljenci, ki so eni s svojim bojem in drugi s svojim trpljenjem prispevali k zmagi nad nacifašizmom. Dostojno je bila zastopana mladina, poklicana in pripravljena, da čuva in razvija pridobitve svojih prednikov. Med častnimi gosti so bili jugoslovanski konzul Alfonz Naberžnik in vicekonzul Svetislav Popovič, predstav-

živijo in delajo med nami in poznajo naše vsakdanje skrbi in probleme na kmečkem področju iz lastne izkušnje, ne pa le iz oddaljenosti ali formalne pisarniške prisotnosti.

Vsekakor pa se zavedamo, da se bo marsikateri človek iz kakeršnikoli politično-strankarskih in drugih nagibov odločil za podporo tudi druge volilne skupine, posebej take, ki ima na svoji listi na izglednem mestu tudi našega človeka. Jasno, da takih volivcev ne izključujemo iz našega narodnega kroga, ker nismo zastopniki in pristaši miselnosti, ki istovetno narodno pripadnost s pripadnostjo k določeni volilni strukturi — ne, če gre za splošne volitve, še manj pa, ko gre za volitve v poklicno zastopstvo. V naši narodni borbi sta enotnost in strpnost aksioma, od katerih nikdar ne smemo odstopati in ki morata veljati tudi pri odločitvi glede glasovanja pri kmečkozbojskih volitvah.

Njegovo življenje je bilo delovni dan Ob tragični smrti Francija Piceja

Šele pred nedavnim smo v prijetni domači družbi slavili njegovo šestdesetletnico in še v nedeljo je bil med nami, ko smo na koncertu v Celovcu obhajali prvo obletnico obstoja Koroškega partizanskega pevskega zbora — v ponedeljek pa smo zvedeli neverjetno, vendar kljub temu resnično, nespremenljivo vest: Franci Picej se je pri delu smrtno ponesrečil.

O Franciju Piceju lahko s polnim upravičenjem zapišemo: njegovo življenje je bilo delovni dan. Bil je v pravem pomenu besede delovni

človek — delal je z rokami in delal je z umom. Njegova skrb je veljala domu in družini v rojstnih Zamanjah; njegova požrtvovalnost je rodila bogate sadove v domači škocijanski občini, kjer je bil vedno s polno zavzetostjo na delu v vsem širokem dogajanju od karjavnega posvetnega društva in posojilnice pa do občinske hiše; njegovo nesebično delovanje je bilo vtakano v naša skupna narodna prizadevanja, ko se je že takoj po vojni zvestavo in predano vključil v napredno gibanje koroških Slovencev ter najprej kot mladinski funkcionar in aktivist Osvobodilne fronte in potem kot odbornik naših osrednjih organizacij skozi vsa desetletja nesebično in tehtno doprinal k našim skupnim naporom za izbojevanje resnične, vsestranske enakopravnosti slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Njegova beseda je bila preudarna, konstruktivni njegovi predlogi in dragoceni njegovi nasveti, ki jih nam je dajal iz svoje široke in globoke izkušnje. Za vse te bogate prispevke smo mu iskreno hvaležni vsi, ki smo ga poznali in spoštovali kot tovariša in sodelavca na vseh ravneh in v vseh okvirih njegove dejavne prisotnosti. Njegova tragična smrt nas je toliko bolj prizadela: zgubili smo iz svoje srede človeka, ki je zapustil vrzel, ki jo bo težko izpolniti. Saj je bil — kot je na torkovi žalni seji dejal predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter — eden najzvestejših; bil je tisti, ki je po potrebi vedno našel tudi besedo sporazuma in prijateljstva, da smo spet vsi videli pravo pot in našli izhod iz morebitnega nesoglasja.

Bil je pravi ljudski tribun, pa vendar globoko človeški in ves skromen. Nikdar in nikjer ni silil v ospredje, ni stremel za priznanji in odlikovanji, toda odlikovalo ga je njegovo samorastništvo, ki nam mora biti za zgled. V tem smislu se mu vsi zahvaljujemo za njegovo delo, za njegovo požrtvovalnost, za njegovo predanost in zvestobo. Priznanje, ki ga je zaslužil za vse to, pa naj bo obluba, da hočemo v njegovem smislu nadaljevati delo povsod tam, kjer je gorel in izgorel za naše skupne težnje in bomo zdaj pogrešali njegov prispevek.

Ohranili ga bomo v trajnem častnem spominu in hvaležnem spominu, žalujočim svojcem pa velja naše iskreno sožalje!

Žalna seja ZSO

V torek zvečer je bila na sedežu Zveze slovenskih organizacij v Celovcu žalna seja, posvečena spominu tragično umrlega odbornika ZSO in vsestransko aktivnega narodno-političnega, kulturnega, gospodarskega in komunalnega delavca Francija Piceja iz Zamanj pri Škocijanu. Poleg članov Nadzornega in Upravnega odbora ZSO so se seje udeležili tudi zastopniki krajevnih odborov ter včlanjenih organizacij in ustanov; prav tako pa je bil navzoč tudi konzul SFRJ v Celovcu Alfonz Naberžnik.

O pokojniku je spregovoril predsednik upravnega odbora dr. Franci Zwitter, ki je orisal življenjsko pot in požrtvovalno mnogostransko delo Francija Piceja. Pri tem je naglasil, da je pokojni trdno stal na domači zemlji, iz katere je izhajal; v domači občini je bil vseskozi aktiven v prosvetnem društvu, v posojilnici in v občinskem odboru ter so ga zato spoštovali vsi. S svojimi bogatimi izkušnjami pa je bil vključen tudi v širše narodno delo ter je v naši osrednji organizaciji ZSO, v društvu „Kultur-

ni dom“ in še marsikje drugod bistveno prispeval s svojo preudarno in tehtno besedo. Naš Franci Picej je vedno neomajno stal v naprednih vrstah, obenem pa je poudarjal potrebo enotnosti v boju za naše narodne pravice, je dejal predsednik ZSO, ki je zaključil z oblubo, da bomo nadaljevali delo v njegovem smislu in mu s tem najlepše izkazali in priznali za vse njegovo delo.

Sožalje SZDL

Ob smrti člana upravnega odbora ZSO Francija Piceja je predsednik komisije za manjšinska in izseljenška vprašanja pri republiški konferenci SZDL Slovenije Danilo Türk poslal brzojavko naslednje vsebine: Ob tragični smrti vidnega aktivista in zavednega koroškega Slovenca izrekam najgloblje sožalje.

V NEDELJO KMEČKOZBOJSKE VOLITVE:

Lista 4 - Skupnost južnokor. kmetov

Izpadi avstrijskega rasizma

ne samo proti temnopoltemu popevkarju v Linzu marveč predvsem tudi proti Slovincem na Koroškem

V Avstriji, ki se rada ponaša z demokratično in pravno ureditvijo in še rajši v tem oziru deli nauke drugim, vedno spet poganjajo cvetke, ki bi jih tudi ob najboljši volji ne mogli spraviti v sklad z demokracijo in s pravnim redom. Tukaj mislimo zlasti na ponavljajoče se in v zadnjem času celo množeče se primere nestrpnosti, katera ima svoje korenine ne le v nepremagani nacistični preteklosti, marveč v nacionalizmu, stopnjevanem do izrazitega šovinizma in rasizma. O tem dovolj jasno govorijo nešteti primeri nestrpnosti tako proti pripadnikom narodnih manjšin, proti tujim delavcem, proti Židom in proti pripadnikom drugih ras — skratka proti vsemu, kar je „drugačno“ od izbranega nemškega gosposkega naroda.

Najnovejša žrtev izbruha tega avstrijskega rasizma je bil svetovno znani temnopolti popevkar Harry Belafonte, ki so mu v Linzu prepovedali vstop v neko diskoteko, češ, Črnci nimajo vstopa, ker je lokal rezerviran za belopolte, nemško govoreče obiskovalce. Dogodek je dvignil mnogo prahu, tudi v avstrijski javnosti in celo na uradnem mestu, kjer se očitno zavedajo, kako taki izbruhi nestrpnosti škodujejo mednarodnemu ugledu Avstrije. Trgovinski minister Staribacher, ki je pristojen tudi za tujski promet, ter kulturni referent dunajske občine Zilk sta se razžaljenemu pevcu ob prihodu na Dunaj uradno opravičila „v imenu avstrijskega ljudstva“, govora pa je bilo tudi o raziskavi linškega škandala.

Nezaslišani dogodek v Linzu je spravil „iz ravnotežja“ celo koroški tisk, ki se je pokazal ogorčenega ter je pisal o „sramotnem“ in o „nerazumljivem“ ravnanju lastnika linškega diskokluba. Delali so se, kakor da bi se bilo kaj takega prvič zgodilo v Avstriji — in to le nekaj tednov po najmanj tako nezaslišnem dogodku v Velikovcu, kjer v mestni dvorani za slovensko kulturno prireditelje ni bilo prostora!

Ravnanje lastnika linškega diskokluba je brez dvoma izraz in dokaz rasizma, toda prav tako izraz in dokaz rasizma je tudi ravnanje velikovških občinskih mandatarjev. Kajti rasizem ne pomeni samo nestrpnost do sočloveka zaradi barve njegove kože, rasizem je prav tako tudi nestrpnost do sočloveka zaradi njegove narodnosti, njegovega jezika. In vendar je razlika očitna: v Linzu je izbruh rasistične nestrpnosti prizadel svetovno znanega umetnika in so se potrudili celo z najvišjega uradnega mesta, da bi z opravičilom „v imenu avstrijskega ljudstva“ zbrisali madež z mednarodnega ugleda Avstrije; v Velikovcu je izbruh rasi-

ravnost ogabno medsebojno licitacijo, kdo je bolj in kdo je manj „domovini zvest“ in s tem le znova manifestirali, da je po njihovem edino veljavno merilo domovinske zvestobe sovraštvo in nestrpnost napram Slovincem.

Zato pa se tudi ne moremo strinjati z deželnim glavarjem Wagnerjem, ko v odgovoru na resolucijo, ki je bila v zvezi z velikovskim dogodkom sprejeta na nedavnem posvetu SPZ v Podravljah, skuša kričeči primer diskriminacije omalovaževati ter krivdo zanj celo iskati na obeh straneh. Kajti napetosti in zastrupljanja odnosov med obema narodoma v deželi ni krivo odkrivanje in obsojanje takih napadov na osnovne človekove svobosčine in mednarodnopravno zagotovljene pravice, marveč nasprotno te odnose bremenijo in ogrožajo krivice, pa naj so poročene iz nestrpnosti ali iz nepravilnosti uradne politike. V tem smislu tudi medsebojnega razumevanja in harmoničnega sožitja ne bo mogoče doseči s prikrižanjem in zamolčanjem krivic, marveč nasprotno samo z odkrivanjem in dejanskim odpravljanjem vseh oblik neenakopravnosti in obenem z odločnim obsojanjem takih izgredev in njihovih krivcev.

TROJNA OZNACBA VELIKOVCA: Najprej izreka Velikovec obiskovalcu dobrodošlico z mogočno tablo kot „Abstimmungsstadt Völkermarkt“; potem sledi uradni krajevni napis, ki je — čeprav gre za središče okraja z najmočnejšim deležem slovenskega prebivalstva — v smislu zakona o narodnih skupinah in s tem v nasprotju s členom 7 državne pogodbe samo nemški; in končno po primerni razdalji še posebna tablica opozarja, da je to „evropska občina“. Tudi v tem zaporedju in oblikovanju trojne oznake Velikovca se zrcali miselnost, kakor prihaja do izraza v pojmovanju plebiscita kot „zmage v nemški noči“ — kajti od zvestobe taki miselnosti pa do evropske zrelosti bo pot res še zelo dolga.

„V časih kot teh“

Dobrih deset let je Kreiskyjevi vladi bolj ali manj uspelo, da Avstrije niso prizadele hude gospodarske težave, s katerimi so se morali že dalj časa bavit državniki drugih dežel; da je niso prizadeli ostri politični spori in da je ostala tudi izven dejavnosti mednarodnega terorizma. Geslo o otoku blaženih — ki ga sicer ni skovala socialistična propaganda, marveč papež Pavel VI. — je imelo svojo upravičenost.

Sedaj se začenejo časi in z njimi razmere spreminjati tudi v Avstriji. „V časih kot teh“ se množijo stečaji velikih in mednarodno renomiranih avstrijskih podjetij (glej Eumig); v časih kot teh je zašla celotna državljanska industrija v doslej največjo gospodarsko krizo; v časih kot teh govori predsednik sindikalne zveze in ena najvplivnejših osebnosti v vladni stranki o porastu brezposelnosti v Avstriji nad 3 odstotke, in to kljub temu, da so odslobili na tisoče inozemskih delavcev in jih poslali domov; v časih kot teh se pojavlja mednarodni terorizem tudi na avstrijskih tleh; v časih kot teh sedijo bivši člani SPÖ in mogočni direktorji dunajskih občinskih podjetij v zaporu zaradi gospodarskega kriminala, katerega obsežnost daleč presega fantazijsko zmogljivost povprečnega državljanja; in v časih kot teh politiki ljudske stranke ostajajo od mrtvih, kot na primer Predarlčan Renner, ki se je s 45 milijoni šilingov dolga pustil razglasiti za mrtvega, pa se v resnici zdrav, čil in porjavel od južnega sonca spreha po Ameriki.

Pa tudi mednarodni položaj in nevarnost vojne skrbita avstrijsko prebivalstvo: prejšnji teden je okoli 10.000 ljudi na Dunaju in na tisoče v drugih avstrijskih mestih demonstriralo za mir in razorožitev in tako tudi v Avstriji manifestiralo brepenenje po miru.

Gospodarsko krizo kapitalizma spremlja politična in ideološka kriza tega sistema. Gotovo: gospodarska kriza v Avstriji trenutno še ni tako huda kot v drugih državah, npr. v Zvezni republiki Nemčiji, v Veliki

Britaniji in še marsikje drugod. Gospodarski strokovnjaki nam zatrjujejo, da tudi 3-odstotna brezposelnost še vedno pomeni polno zaposlitev. Toda: ali bo res ostalo pri teh treh odstotkih? Kaj, če tudi „finančna injekcija“ v višini 1,5 milijarde šilingov, ki jo vlada namerava dati za rešitev podražljive industrije, ne bo zaleгла?

Socialisti se trudijo v tem vprašanju doseči sporazum z ljudsko stranko. Ljudska stranka — neenotna kot že dolga leta sem — pa razen velikih besed očitno nima nobenih predlogov ali alternativ za rešitev jeklarske krize in se raje skriva v klavzurah in za nekim cminoznim „Tausovim papirjem“, ki ga vendar ne objavi, ker ga verjetno sploh ni ali je tako neuporaben, da se ga sami sramujejo.

Gre za rešitev desetstisočev delovnih mest, rotijo vsi, ki mislijo, da morajo v časih kot teh obogatiti politično diskusijo. Neposredno prizadeti pa molčijo. Delavci molčijo, ker ne vidijo politične sile, ki bi ji lahko zapuili. In najbolj klavurno vlogo v tej igri igra sindikalna zveza: namesto da bi dejansko zastopal delavske interese, je predsednik Benya zagovornik vlade in socialnega partnerstva, ne oziraje se na ogromno moč, ki jo predstavlja sindikalno organizirano delavstvo.

Tukaj se res vsiljuje vprašanje, kako dolgo še bodo molčali vsi tisti, katerim grozi brezposelnost; kako dolgo še bodo nemo gledali, kako se zločinsko ali po avstrijskem pravosuđu tudi legalno bogatijo razni direktorji, zastopniki vseh političnih barv, na račun javnih denarjev in davkoplačevalcev, medtem ko morajo sami iz ust predsednika svojega interesnega zastopstva slišati, da je — v interesu splošnega gospodarstva — treba na vsak način računati z znižanjem realnih dohodkov in po vsej verjetnosti tudi s povečanjem brezposelnosti.

Kako dolgo še bodo ostali časi kot ti takšni časi?

fra-ter.

Južnotirolsko vprašanje

spet pred Združene narode?

Južnotirolski deželni glavar in dolgoletni predsednik južnotirolske ljudske stranke Silvius Magnago, ki je v minulih mesecih že ponovno napovedal in potem spet preklcal svoj „protestni odstop“, je po njegovih zadnjih izjavah sodeč slej ko prej odločen, da ostane na krmilu južnotirolske politike. S tega položaja ne misli odstopiti kljub temu, da se izpolnjevanje „paketa“ niti za korak ni premaknilo — čeprav je ravno v to smer šla njegova ultimativna zahteva in je posebej v ta namen bil odložen občni zbor SVP.

Odkar je uvidel, da s takšnim „pritiskom“ na Rim ničesar ni dosegel, je Magnago svojo taktiko spet spremenil. Sedaj pravi, da ga je stranka ponovno in nujno naprosila, da ostane še naprej na njenem čelu. Vendar pa si more ponovno kandidaturu predstavljati samo pod pogojem, da bo občni zbor napravil „korak naprej“: najmanj, kar mora zahtevati, je to, da bomo Avstrijo uradno zaprosili za ponovno intervencijo — z drugimi besedami, da bo južnotirolsko vprašanje znova sproženo pred Združenimi narodi.

Pri tem pa je vsekakor zanimivo, da se na Južnem Tirolskem vidno širi nezadovoljstvo z Magnagom in njegovo politiko strogega ločevanja narodnostnih skupin. To je prišlo zlasti do izraza tudi pri nedavnem popisu prebivalstva in zato vsi prizadeji z zanimanjem pričakujejo objavo tozadevnih rezultatov.

Slovenija in Gradiščanska

STA OBNOVILI MEDSEBOJNE STIKE

Prejšnji teden je bila na uradnem obisku v SR Sloveniji delegacija gradiščanske deželne vlade, ki jo je vodil deželni glavar Th. Kery. S tem so bili med Slovenijo in Gradiščansko po desetih letih spet vzpostavljeni stiki, ki so bili takrat prekinjeni predvsem zaradi stopnjevanja protimanjšinske politike v Avstriji.

Med tridnevnim bivanjem v Sloveniji, kjer so bili gostje izvršnega sveta SRS, so si predstavniki Gradiščanske ogledali celo vrsto podjetij in ustanov v Ormožu, Titovem Velenju in zlasti v Ljubljani, kjer so bili tudi uradni pogovori med slovensko in gradiščansko vladno delegacijo. To, kar so videli v Sloveniji, je napravilo nanje velik vtis, je izjavil deželni glavar Kery.

V uradnem stiku so se predstavniki obeh dežel dogovorili o raznih možnostih in konkretnih oblikah poglobljenega sodelovanja. Tukaj je bilo govora o izmenjavi v okviru sejemskih sporazumov, o enotnem turističnem območju, v katerega bi bili zajeti obmejni predeli Slovenije, Gradiščanske in Madžarske, o sodelovanju na področju zdravstva (kjer se gradiščanski zdravniki zanimajo predvsem za klinični center v Ljubljani),

o sodelovanju na kulturnem in znanstvenem področju ter o raznih drugih oblikah in možnostih poglobitve medsebojnih odnosov.

Svoje mesto v razgovorih med slovensko in gradiščansko delegacijo pa je imelo tudi manjšinsko vprašanje — položaj slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti v Avstriji v luči izpolnjevanja tozadevnih določil avstrijske državne pogodbe. Kakor je razvidno iz uradnega sporočila, je deželni glavar Kery seznanil delegacijo izvršnega sveta SR Slovenije s stališči gradiščanske deželne vlade glede položaja in uresničevanja pravic hrvaške narodnostne skupnosti, predsednik izvršnega sveta Janez Zemljarič pa je ob tej priložnosti poudaril stalno skrb Jugoslavije in Slovenije za položaj slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti v Avstriji in za uresničevanje mednarodnopravnih obveznosti iz avstrijske državne pogodbe, zlasti njene 7. člena.

KHD se distancira

od svojih predhodnikov

Današnji koroški Heimatdienst skupaj z včlanjenimi „domovinskimi“ organizacijami je splošno veljal za naslednika bivših sorodnih „domovinskih“ organizacij, ki so delovale vse od plebiscita pa do nacistične dobe. Kontinuiteta ni bila očitna le po duhovni sorodnosti, marveč zagotovljena predvsem tudi po sestavi vodstva, saj so bili med ustanovitelji in poznejšimi funkcionarji današnjih organizacij močno zastopani isti ljudje, ki so vodilo izstopali tudi že v prejšnjih desetletjih.

Sedaj pa se je KHD javno distanciral od teh svojih predhodnikov ter izjavil, da med njim in njimi ne obstaja nobena identiteta. Kaj je povzročilo to nenadno opredelitev?

Na dunajski univerzi je promoviral za doktorja filozofije Alfred Elste iz Spitala ob Dravi, ki se je v svoji disertaciji bavil z vprašanjem koroških Slovencev v nacistični dobi. Med drugim je znanstveno osvetlil predvsem tudi vlogo, ki jo je predvojni Heimatbund igral pri germaniziranju Slovencev in potem pri utiranju poti nacizmu ter pri pripravi nacističnih zločinov nad Slovenci.

S tem Heimatbundom današnji Heimatdienst noče imeti nič skupnega, ker — kakor zagotavlja — „kot demokratična organizacija z nacistično miselnostjo nima nič opraviti“. Ta opredelitev je brez dvoma zanimiva in razveseljava, saj se je zgodilo prvič, da smo iz teh krogov slišali tako jasno ograditev od najtemnejše dobe v novejši koroški zgodovini. Upati je samo, da ne bo ostalo pri verbalni izpovedi, marveč se bo to pokazalo zlasti v dejanjih, in sicer tako organizacije kot celote kakor predvsem tudi njenih članov.

Pravočasno je treba nastopiti proti neonacizmu

Podobno kot pri nas v Avstriji tudi v zvezni republiki Nemčiji skrajno omalovaževalno gledajo na pojave desničarskega ekstremizma — dokler pač ne pride do kakšnega pojava, ki odgovorne vsaj za trenutek spravi iz njihove malomarnosti.

Tako so bili zahodnonemški varnostni organi neprijetno opozorjeni na njihovo dolžnost, ko so v nekem gozdu odkrili velikansko skrivališče orožja, kemikalij in drugih „pripomočkov“, ki so jih tam zbrali in skрили pristaši znanih neonacističnih skupin. Še bolj neprijetno pa je bila v tej zvezi vsa demokratična javnost opozorjena na dejstvo, da so bile te skupine varnostnim oblastem znane že vse od leta 1962, vendar proti njim ničesar niso ukrenile.

In odkritje v ZR Nemčiji je ponovno opozorilo na nevarnost neonacizma tudi pri nas v Avstriji, saj je bilo slišati, da obstajajo določene povezave med tovrstnimi skupinami tam in tu. Kljub temu, da na pristojnih mestih vse to ni znano, pa iz ust odgovornih predstavnikov vedno spet slišimo, da ni nobene nevarnosti, da vpliva teh ljudi ne kaže precenjevati itd. Toda zavedati bi se moral, da se je že enkrat začelo tako „nedolžno“ — pa so bile posledice potem tako strašne.

Uspešen koncert partizanske in delavske pesmi v Celovcu

Vsi, ki smo se preteklo nedeljo odzvali vabilu Koroškega partizanskega pevskega zbora na njegov prvi samostojni koncert, ki je bil v srednji dvorani Doma glasbe v Celovcu, smo doživeli enkratni glasbeni dogodek. Kajti nedeljski koncert je bil pravi praznik partizanske, delavske in narodne pesmi; bil pa je tudi praznik enoletnega obstoja Koroškega partizanskega pevskega zbora. Torej zbora, ki goji tisto pesem, ki našega človeka vedno znova bodri in mu daje pogum, da vztraja pri svojem narodnem poreklu ter ga spominja na tiste težke čase, ko se je moral upreti nasilju fašizma. In prav borbena pesem je tista, ki so jo peli partizani in danes pojejo vsi ljudje, ki ljubijo svobodo, mir in enakopravnost.

Zato je prvi koncert KPPZ poseben dogodek v zgodovini slovenskega zborovskega petja na Koroškem. Temu primeren je bil tudi odziv občinstva, saj so ljubitelji partizanske, delavske in narodne pesmi srednjo dvorano Doma glasbe napolnili do zadnjega kotička. To pa je tudi že dokaz, kako naš človek potrebuje borbena pesem. Najboljši dokaz pa je dal KPPZ, ki po enoletnem delovanju zajema nad šestdeset pevk in pevcev. Nedeljski koncert pa je bil tudi praznik zaradi tega, ker je KPPZ vstopil v Slovensko prosvetno zvezo in ker so mu ob njegovem prvem samostojnem koncertu čestitali številni predstavniki organizacij s Koroške in Slovenije.

KPPZ pa čestitamo tudi mi za njegovo izredno ubrano in čisto zapeto pesem. Zlasti to velja za zborovodjo prof. Branka Čepina, ki nam je pokazal sad enoletnega dela z zborom. Njegov nastop je bil prepričljiv, saj je s sporedom izvedenih zborovskih skladb pokazal izredno visoko raven, kajti poleg pevne borbene pesmi je zbor pel tudi Gallusa, ki velja za preizkusni

pravilnost, da smo se koroški Slovenci odločili za ustanovitev svojega partizanskega pevskega zbora, ki mu je prav nedeljski koncert bil v veliko zadoščenje in v pogum za bodoče delo. Z zborovodjo prof. Brankom Čepinom na čelu pa bo KPPZ brez dvoma doživil lep budočnost, kar vsem iskreno želimo.

Končno naj še omenimo recitacije med posameznimi pesmimi, ki sta jih izvedla tovarišica Kos in tovariš Rovšek. Številnim čestitkam, ki jih je zbor prejel ob svoji prvi obletnici delovanja, se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

kamen slehernega pevskega zbora, ki goji zahtevno glasbo.

S tem zapisom ne želimo izvajati strokovne kritike, vendar nam že navadni čut za zborovsko petje potrjuje, da gre za resno prizadevanje tako pevcev kot zborovodje. In potem je tu še borbena pesem, ki človeka zagrabi s svojo močno vsebinsko izpovedjo. Vendar naj v primerjavo omenimo Kernjakovo „Rož, Podjuna Zila“, kako je zbor interpretiral to pesem, katero pozna vsak naš rojak, vendar se je Čepin držal Kernjakovega izvirnika, zato je učinkovala kot povsem nova in sveža.

Prof. Branka Čepin pa nam je vse svoje zborovodske veščine pokazal z nastopom moškega zbora „Jan-ko Vincenc-Harkov“ iz Radelj ob Dravi s katerim je prišel utrjevati bratske vezi z zborom, ki ga vodi na Koroškem. Tako je nedeljski koncert nudil za vsakega nekaj in to z vrhunskim petjem in mednarodnim sporedom pesmi, seveda pretežno borbenih. Navdušenost občinstva je vse, kar smo tu zabeležili potrdila; potrdila pa je tudi

potem pa se je govornik dotaknil še nedavnih dogodkov v Velikovem in menil: „Skoraj neverjetno je, da se lahko sredi civilizirane Evrope, v tolikokrat proklamirani demokratični Avstriji še dogajajo takšne stvari. Toda prepričani smo, da so si naši nasprotniki v tem primeru napravili slabo uslugo. Dosegli so mogoče svoj cilj — prepoved nastopa otroških pevskih zborov v velikovski dvorani — zato pa so se osramotili in osmešili pred vsem demokratičnim svetom. Tudi našemu zboru so zaprli vrata v Slovensko gimnazijo, vemo, da nam jih bodo tu pa tam še zapirali, toda to nas ne bo odvrnilo od začrtane poti.“

Ob koncu pa je predsednik Koroškega partizanskega pevskega zbora Lipej Kolenik navzoče seznanil o tem, da se je zbor včlanil v Slovensko prosvetno zvezo in tako postal redni član te organizacije. Ob tej priložnosti se je zahvalil vsem, ki so pomagali pri ustanovitvi zbora, posebno pa zborovodji tovarišu prof. Branku Čepinu in vsem članom zbora. Ponovno pa je poudaril: „Koroški partizanski pevski zbor je zbor nas vseh! Podjunčanov, Rožanov in Ziljanov — zbor vseh Slovencev, tostran in onstran državne meje — tako kot je tudi pesem naša, ki jo poje!“

Na nedeljskem koncertu v Celovcu, kamor nas je Koroški partizanski pevski zbor vabil na svoj prvi samostojni koncert, je spregovoril predsednik imenovanega zbora Lipej Kolenik, ki je najprej izrazil svoje zadovoljstvo nad številnim občinstvom, ki je prišlo, da skupaj z zborom proslavi prvi rojstni dan njegovega obstoja. Lipej Kolenik-Stanko je ob tej priložnosti poudaril, da praznujemo nekaj več, da praznujemo svojevrstni praznik, namreč ohranjanja tradicij protifašistične borbe. „Slovenska partizanska pesem je izšla iz najtežjih trenutkov našega naroda, rodila se je v srcih junakov, ki so se borili in izborili največjo in najpomembnejšo zmago v naši zgodovini. Ni treba posebej poudarjati, kakšen delež smo za to zmago dali koroški Slovenci. Preko 500 padlih žrtev fašizma je davek, ki ga nihče ne more zamolčati, niti pozabiti.“

S partizansko pesmijo ohranimo spomin na žrtve fašizma

Zato je ena izmed naših najhujših, toda zelo pomembnih pravic in dolžnosti tudi ta, da ohranjamo spomin nanje, da čuvamo vse tisto, kar je tako ali drugače povezano z našo skupno protifašistično borbo. In ena izmed teh pravic je tudi pesem, partizanska, revolucionarna, borbena pesem.“

Lipej Kolenik je v svojih izjavah orisal nastanek Koroškega partizanskega pevskega zbora in dejal, da je to bila že stara ideja, da pa so ob ustanavljanju imeli veliko težav in da so jim pri tem metali polena pod noge, in da je partizanska pesem za mnoge še vedno nekaj pobujljivega in nedopustnega. Kljub temu so združeni z naprednimi silami znotraj in izven manjšine pred enim letom uspeli zgraditi ogrodje KPPZ. In s ponosom je Kolenik dejal: „Tukaj pred nami stojijo zdaj: dekleta, fantje, žene, moške, delavci, kmetje, študentje, intelektualci — ljudje različnih nazorov. Najprej jih je bilo samo 15, nato iz tedna v teden več — in zdaj jih je že nad 60.“ Prav tako je Kolenik s ponosom povedal, da je zbor eden izmed številnih koroških slovenskih pevskih zborov, da pa se razlikuje v tem, da KPPZ goji predvsem slovensko partizansko, delavsko in borbena pesem. Kot tak si je v teku enega leta s številnimi nastopi že osvojil pomembno mesto v koroškem pa tudi v širšem slovenskem kulturnem prostoru. Lipej Kolenik je tudi dejal, da je zbor, povsod kjer nastopa, dobrodošel in da njihova pesem povsod navdušuje, da pevec v zboru vodi ideja humanizma in privablja tudi nemško govoreče demokrate in da nekateri v zboru že sodelujejo.

Potem pa se je govornik dotaknil še nedavnih dogodkov v Velikovem in menil: „Skoraj neverjetno je, da se lahko sredi civilizirane Evrope, v tolikokrat proklamirani demokratični Avstriji še dogajajo takšne stvari. Toda prepričani smo, da so si naši nasprotniki v tem primeru napravili slabo uslugo. Dosegli so mogoče svoj cilj — prepoved nastopa otroških pevskih zborov v velikovski dvorani — zato pa so se osramotili in osmešili pred vsem demokratičnim svetom. Tudi našemu zboru so zaprli vrata v Slovensko gimnazijo, vemo, da nam jih bodo tu pa tam še zapirali, toda to nas ne bo odvrnilo od začrtane poti.“

Ob koncu pa je predsednik Koroškega partizanskega pevskega zbora Lipej Kolenik navzoče seznanil o tem, da se je zbor včlanil v Slovensko prosvetno zvezo in tako postal redni član te organizacije. Ob tej priložnosti se je zahvalil vsem, ki so pomagali pri ustanovitvi zbora, posebno pa zborovodji tovarišu prof. Branku Čepinu in vsem članom zbora. Ponovno pa je poudaril: „Koroški partizanski pevski zbor je zbor nas vseh! Podjunčanov, Rožanov in Ziljanov — zbor vseh Slovencev, tostran in onstran državne meje — tako kot je tudi pesem naša, ki jo poje!“

Veseli smo pristopa KPPZ v SPZ

„Ustanovitev Koroškega partizanskega pevskega zbora, njegova prizadevanja in dosežki po enem letu obstoja zgovorno pričajo, da je bila s tem izpolnjena vrzel v slovenskem kulturnem ustvarjanju tostran Kavenjskega kulturnega prostora. Pesmi borbe in dela imajo danes po vsem svetu prostor med tradicionalnimi narodnimi in umetnimi glasbenimi stvaritvami.“ Tako je med drugim dejal centralni zborovodja Slovenske prosvetne zveze Hanzej Kežar, ko je ob vstopu Koroškega partizanskega pevskega zbora v SPZ, preteklo nedeljo spregovoril v imenu naše centralne kulturne organizacije.

Hanzej Kežar je ob tej priložnosti tudi naglasil, da zbori SPZ tudi gojijo partizansko pesem in da so jo peli na raznih centralnih prireditvah SPZ in ZSO in da so v SPZ tem bolj veseli, da sedaj v Koroškem partizanskem pevskega zbora to pesem načrtno gojijo in širijo. Potem pa je Kežar nadaljeval: „Osvobodilna fronta, ki je s svojim bojem, trpljenjem in žrtvami doprinesla bistven delež k osvoboditvi sveta in Avstrije izpod morilskega Hitlerjevega režima, je združevala ljudi najrazličnejših misljenj in nazorov. Tudi naša zveza — Slovenska prosvetna zveza — združuje v svojih vrstah verne ljudi, člane socialistične, komunistične stranke ali pripadnike različnih nazorov. Za vse je v tej naši zvezi prostora. Ne lastimo si pravice, da bi delili ljudi v bolj ali manj naše, v bolj ali manj zavedne, v bolj ali manj Slovence. Dobro znamo ceniti požrtvovalnost kulturnega delavca in pevca, pa naj poje v kateremkoli zboru, — v cerkvenem, partizanskem ali v obeh zborih. Veseli smo, da se bo naša zveza, ki združuje veliko število kulturnih društev in pevskih zborov, razširila s tem, da se bo vanjo včlanil tudi Koroški partizanski pevski zbor. Krog prizadevnih ljudi, ki se borijo za ohranitev slovenske besede in slovenske kulturnosti naših ljudi, se bo razširil, skupnost bo večja. Z različnimi pristopi bomo delali za enake cilje:

- da bi naša koroška domovina bila res dom tudi slovensko govorečega človeka,
- da bi se ljudje v tej naši deželi in državi razumeli in spoštovali,
- da bi na svetu zavladal mir in izginilo sovraštvo med narodi.“

Končno pa je Hanzej Kežar ustanoviteljem Koroškega partizanskega pevskega zbora, zlasti zborovodji prof. Branku Čepinu čestital k dobremu začetku ter želel mnogo uspeha pri skupnem delu.

Revolucionarne pesmi dvigajo pogum

Prof. Radovan Gobec je Koroškemu partizanskemu pevskega zboru prinesel pozdrave Glavnega odbora Zveze borcev Slovenije in Slovenske pevke zveze iz Ljubljane. Radovan Gobec je v svojih izjavah med drugim poudaril, da KPPZ predstavlja posebno vrsto zbora in se razlikuje od ostalih koroških zborov po tem, da predvsem goji revolucionarno, odporniško in protestno pesem.

Radovan Gobec je v svojih nadaljnjih izjavah povedal, da koroški Slovenci v svoji zgodovini nikdar niso potrebovali bojne pesmi, saj so stoletja živeli v miru, slogi in ljubezni ter prijateljstvu z vsemi sosedi. „Toda čas se je spremenil in nekateri narodi so začeli z nasiljem uveljavljati svoj pohlep po tuji zemlji in po tujih bogastvih. Tako je nastopila najgrozovitejša doba človeške zgodovine, doba največjih in najgrozovitejših krivic in uničevanja človeštva. Rodilo se je ovadštvo, preseljevanje ljudi iz rodni domov v koncentracijska taborišča, strahotna mučenja in pokončavanja nedolžnih ljudi, streljanja, obglavljanja, požigavanja in iztrebljanja. Ko se je vsemu temu pridružila še prepoved uporabe materinega jezika in narodne pesmi in ko se je začel še proces raznarodovanja po solah, se je ljudstvo zavedlo, svojih korenin in se začelo boriti za svoje več stoletij priznane, sedaj pa ukradene pravice.“ Iz vsega tega je nastal vseljudski odpor, je nadalje povedal Radovan Gobec, saj so tudi koroški Slovenci šli v gozdove in mehka koroška narodna pesem je postala orožje proti ponemčevanju in hrabrila ljudi, da so vztrajali do zloma fašističnih nasilnikov. In dalje pravi Gobec: „Toda tudi po vojni nadaljujejo ostanki raznarodovalnih sil s svojimi pritiski, ki se izražajo v neizpoljevanju sprejetih dogovorov, v inšceniranju procesov, v razpihovanju sovraštva, v oviranju slovenskih kulturnih prireditelj, z odrekanjem dvoran, v splošnem nepriznavanju slovenskega življa, kulture in jezika ter v gospodarskih pritiskih vsemogočih oblik.“

Radovan Gobec je potem še povedal, da se takim pritiskom upre samo z zavednostjo, ponosom in borbenostjo in da imajo prav borbene in revolucionarne pesmi v sebi tiste lastnosti, s katerimi se je moč upreti proti krivicam in zapostavljanju, proti raznarodovanju in oviranju kulturnih dejavnosti v materinem jeziku.

Svoj govor pa je Gobec zaključil: „Trdno sem prepričan, da bodo revolucionarne in borbene pesmi, zapete iz vaših ust ohrabile marsikogar, ki je morda še plašen in omahljiv, obenem pa bodo vplivale tudi na pevske programe ostalih pevskih zborov, da bodo tako združeni prispevali k dvigu narodne zavesti v borbi za vaše pravice.“

V nedeljo pri kmečkozbojskih volitvah:

Lista 4 - Skupnost
južnokoroških kmetov

Predstavitve prvih desetih kandidatov Skupnosti južnokoroških kmetov zaključujemo danes s prvimi tremi kandidati, ekonomskim svetnikom Ignacem Domejem, Ludvikom Lesjakom in Valentinom Karglom. Za informacijo vseh volilnih upravičencev pa služi razpredelnica volilnih časov, ki niso vseh občinah enaki.

Današnji številki Slovenskega vestnika prilagamo tudi program Skupnosti južnokoroških kmetov, ki smo ga v prejšnjih številkih objavljali v odlomkih.

Ignac Domej, pd. Zgonc v Rinkolah pri Pliberku se je opredelil pri svojem gospodarstvu predvsem na svinjerejo; je soustanovitelj prvega krožka za rejo pujskov na Koroškem, kateremu danes predseduje. Zaradi svojega znanja in uglednosti je bil izvoljen za podpredsednika Koroške zveze za rejo prašičev in za člana organizirane proizvodnje svinj ki povezuje vse produkcijske enote na Koroškem. Z ženo Dorotejo pa se ukvarjata tudi še z živinorejo. V kmeč-

kem stanovskem zastopstvu je Ignac Domej skoro že pol življenja. 21 let je bil član ožjega odbora okrajne Kmetijske zbornice Velikovec, od leta 1976 naprej pa kot mandatar Skupnosti južnokoroških kmetov v Kmetijski zbornici za Koroško, kjer je odločno zastopal interese naših krajev. V petek 6. novembra ga je zvezni predsednik počastil z imenovanjem za "ekonomskega svetnika". Ignac Domej kandidira na prvem mestu Skupnosti južnokoroških kmetov.

Ludvik Lesjak, pd. Postrajnik, na Bregu pri Rožku je zastavil svojo kmetijo predvsem na živinorejo in mlečno produkcijo. Z ženo Avgustino obdelujeta kmetijo sama. Njunih šest otrok hodi še v šolo oz. na delo. Kot angažiran kmet izvaja funkcijo poslovodje Rožanskega krožka za pisanje bikov in se trudi biti pomočnik svojim stanovskim kolegom. S politiko subvencioniranja kmetov ni zadovoljen. Možnosti koriščenja kreditov bi morale biti po njegovem mnenju širše in v večji meri odvisne od okoliščin in dohodka kmetovalcev, ne pa od investicijske višine. Nujna se mu zdi uvedba ugodnejšega kredita za nakup živine za pisanje. Pri Skupnosti južnokoroških kmetov sodeluje Ludvik Lesjak že od leta 1963 naprej in kandidira za volitve v kmetijsko zbornico, 15. novembra letos na drugem mestu.

Folli Kargl, pd. Jerut v Bačah, občina Bekštanj, ima s svojo ženo Marijo sodobno in racionalizirano urejeno kmetijo. Živinioreja in mlečna produkcija sta mu glavni kmetijski dohodek. Ker njegovi dohodki iz Kmetije ne zadoščajo, si je moral poiskati dodatne možnosti dohodka. Zato se je odločil za

dodatni zaslužek iz turizma. Ima počitniška stanovanja ob Baškem jezeru in sobe za goste. Kot aktiven zadružnik sodeluje kot odbornik v Kmečkogospodarski zadruzi Brnca in v Posojilnici Marija na Zilji. Za volitve v Kmetijsko zbornico 15. novembra kandidira pri Skupnosti južnokoroških kmetov na 3. mestu.

Kdaj so odprta
volišča?

(pri občinah, ki so razdeljene na volilne okoliše, so okoliši navedeni v oklepajih)

6.30—17.30 Podklošter

7.00—12.00 Kotmara vas

7.00—13.00 Celovec

Bekštanj, (Loče, Brnca)

7.00—14.00 ŠMARJETA V R.

Bistrica v Rožu

7.00—15.00 Hodiše

7.30—14.00 Galicija,

Globasnica, Dholica

8.00—12.00 Ruda, (Spodnja vas), Sele, Št. Štefan n. Z. (Gostinja vas, Trata, Blače in Št. Pavel) Šentjakob v Rožu, (Podgorje), Vernberk

8.00—13.00 Grebinj, (volišča Grebinj Klošter, Gruče, Krčanje in Puštica samo do 12.00), Otok, Pokrče, Škofiče, Rožek, Vrba, (Loga vas, Kostanje)

8.00—14.00 Pliberk, (Bistrica), Suha, Žitara vas, Velikovec, (Vovbre, Št. Peter na Vašinjah, Tinje, Rute, Trušnje) Zrelec, (Medgorje, Radiše), Grabštanj, Žihpolje, Borovlje, Čajna/Zila, (Št. Jurij, Črešnje), Beljak, (Marija na Zilji)

8.00—15.00 Bilčovs, Štalenska gora, Straja vas, (Drašče, Ziljska Bistrica)

8.00—16.00 Dobrla vas, (Kazaze, Zel. Kapla-Bela, Škocijan, (Šentvid v Podjuni), Šmohor, (volišči Brdo pri Šmohorju in Goriče samo do 13.00)

8.30—14.30 Djekše, (volišče Kneža od 9.00—14.00)

Reka pri
Šentjakobu v R.

Pred nedavnim smo spremili na šentjakobsko pokopališče Pavlija Antoniča, lastnika mehanične delavnice na Reki. Umrl je popolnoma nepričakovano. Vest o Pavlijevi nenadni smrti je močno pretresla javnost zlasti v Rožu, kjer je bil dobro poznan in spoštovan. Pavlej ni bil mož besed, temveč dejanj. Z dušo in telesom je bil vdan svojemu poklicu kot mehanik in svojemu ljudstvu iz katerega je izhajal. Govoril je malo, zato pa je to, kar je povedal imelo veljavo. Poleg njegovega poklicnega dela pa je bil tudi kulturno navdahnjen, med drugim tudi kot harmonikaš. Kot takšen je nastopal tudi v igri „Miklova Zala“. Pokojni Pavli je bil mož pošteni in izredno skromnega značaja. Na ustih mu je igral vedno prijeten smehljaj, s katerim je znal pridobiti oziroma prepričati vsakogar, da je njegovo mnenje ali predlog, na primer glede popravila avtomobila ali katere druge naprave, pravilen. Bil je zelo priljubljen in spoštovan in zato se tudi ne čudimo, da ga je na njegovi poslednji poti spremljala velika množica pogrebcev, ki bo značajnega Antoničevega Pavlija težko pogrešala in ga ohranila v nepozabnem spominu.

Naj počiva v miru. Hčerki in sinu ob težki izgubi izrekamo naše globoko sožalje.

SPZ SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

VABI NA

KONCERT

KOROŠKIH NARODNIH PESMI
KOROŠKIH USTVARJALCEV

v nedeljo 22. novembra 1981
ob 14.30 uri
v DOMU GLASBE v CELOVCU

Na prireditvi ob priliki
2. obletnice smrti PAVLA KERNJAKA
bodo nastopili zbori iz Podjune

Vstopnice v pisarni SPZ - Gasmetovske 10, pri krajevnih prosvetnih društvih in pri večerni blagajni.

Nastopili bodo:

Obirski ženski oktet SPD Obir, mešani zbor SPD Zarja, moški zbor SPD Trta, mladinski zbor iz Šentlipša, mešani zbor Gorotan iz Šmihela, moški zbor SPD Kralj Matjaž iz Libuč, mešani zbor Podjuna iz Pliberka, moški zbor SPD Edinost iz Pliberka, mešani zbor SKD Globasnica, mešani zbor SPD Srce iz Dobrle vasi, pevsko instrumentalna skupina iz Žvabeka, moški zbor SPD Vinco Poljanec iz Škocijana, mešani zbor SPD Danica iz Šentvida, zbor otroškega vrta v Šentprimozu, koroški partizanski pevski zbor, moški zbor SPD Svoboda Vres iz Prevalja.

PLIBERK

Na zadnji občinski seji v Pliberku so obravnavali drugi redni dodatni proračun. Šlo je za povišanje občinskih dohodkov, kot tudi izdatkov. Občinski svet je soglasno sklenil zvišanje krajevne takse, pristojbine za pokopališče in za priključitev vode. Hkrati pa je bil povišan tudi prispevek staršev za otroški vrtec. Na novo so uvedli tudi pristojbino za števec vode, ki bo znašal med 80 in 270 šilingov. Pri davku na pse Enotna lista ni podprla predloga socialistične stranke.

Socialistični mandatar dir. Valentin Vauti je naznanil, da bodo kma-

lu končana nekatera dela pri asfaltiranju cest, in da bosta kmalu zgotovljeni poslopja za požarno brambo v Šmihelu in mrtvašnica. Sklenili pa so asfaltiranje ceste na Komelj, ter površine pred mrtvašnico, urejanje obrežja ob libuškem in bistriškem potoku ter vključitev občinske uprave v računalni center raiffeisnove zveze.

Poleg vrste drugih problemov so obravnavali tudi povišanje vsote, s katero lahko razpolaga župan sam, ki je prej znašala 40.000 šilingov sedaj pa 75.000.

SLOVENJI PLAIBERK

Najekovega očeta ni več

Zalostno nas je pretresla vest, da je v Slovenjem Plajberku v 90. letu starosti umrl Lovrenc Tschertou pd. Najek. Bil je kmet, ki se je trdo boril v tem gorskem svetu z zemljo, jo ukrotit in končno le skromno užival sadove svojega truda. In ker je bila borba za življenjski obstoj trda, je bil tudi trd proti samemu sebi, to se je zlasti videlo, ko je brez strahu čakal na smrt in ji zrl v oči. Bil je mož, ki je šel skozi življenje z visoko zdravnano glavo, skratka, bil je mož značaja. Kakor je bil na zunaj markiran s trdoto življenja, tako pa je bil v notranjosti dober in plemenit. Njegovo ženo, sina in hčerko ter številne vnuke je smrt Najekovega očeta težko prizadela, prav tako tudi številne prijatelje in znanke, ki so ga spoštovali kot moža, ki je bil v vsakem po-

gledu vzor moža pošteni, ki je tudi v najtežjem času ostal zvest izročilu prednikov — bodi pošten in zvest svojemu ljudstvu.

Ob odprtem grobu se je od pokojnega poslovil občinski odbornik Feliks Wieser. Pokojnega je orisal kot osebnega prijatelja in moža, ki je ljubil domačo grudo in svoje ljudstvo. Zabalil se mu je za vso dejavnost v prid našega življa in mu želel miren počitek v domači zemlji. Ob odprtem grobu so se od Najekovega očeta poslovili tudi domači pevci in mu z v srce segajočo pesmijo izkazali poslednjo čast.

Pokojnega Lovrenca Tschertou-a bomo ohranili v nepozabnem spominu, težko prizadeti ženi, otrokom in vnukom izrekamo naše globoko sožalje.

Krščanska kulturna zveza v Celovcu sporoča, da bo 15. novembra na Srečanje mladinskih zborov v Borovlje vozil avtobus s sledečim voznim redom (lahko se pridružijo tudi odrasli)

Celovec — Moharjeva ob 12.35; Dobrla vas — Sienčnik ob 12.00; Zgornje Libuče — gostilna Leimishe ob 11.45; Nonča vas — avtobusna postaja ob 12.00; Galicija — gostilna Zenkl ob 12.15; Globasnica — Šoštar ob 12.10; Zvabek — pri cerkvi ob 11.45; Škocijan — občinska hiša ob 12.15; Žitara vas — Rutar ob 12.00; Št. Lipš — pred župniščem ob 11.45; Šmihel — Serčer ob 11.55; Rožek — pred cerkvijo ob 13.00; Loče — pri Pušniku ob 13.00; Št. Jakob — župnišče ob 13.15.

Umrl je pesnik Edvard Kocbek

Slovenski narod je izgubil enega najvidnejših sodobnih književnikov — Edvarda Kocbeka. Po daljši bolezni je 2. novembra 1981 v starosti 77 let umrl v Ljubljani, kjer so ga z vsemi častmi položili k zadnjemu počitku. Edvard Kocbek se je rodil 12. oktobra 1904 v Sv. Jurju ob Ščavnici. V Mariboru je najprej študiral teologijo, potem pa romanistiko v Ljubljani, Berlinu, Lyonu in Parizu. Kot srednješolski profesor je deloval v Varaždinu, Bjelovaru in v Ljubljani. Bil je urednik in sodelavec katoliških časopisov Stražnjak ognji, Križ, Beseda, Dom in svet, pisal pa je tudi za francoske časopise. Zaradi razprave Premišljevanja o Španiji je izžval razcep v katoliškem taboru in ustanovil svoj časopis Dejanje.

Edvard Kocbek je kot književnik stopil v javnost s pesniško zbirko Zemlja (1934). Sledila so dela Tovarišja (partizanski dnevnik 1949), Strah in pogum (novele 1951), Iz partiškega dnevnika (1956), Groza (pesmi 1963), Slovensko poslanstvo (1964), Listina (1967), pri Carkarjevi založbi pa je leta 1977 izdal Zbrane pesmi. To so le najpomembnejša literarna dela Edvarda Kocbeka. Za pesniško zbirko Groza, je leta 1963 prejel Prešernovo nagrado. Leta 1969 pa je bil med ustanovitelji revije „Prostor in čas“. Razen tega je bil tudi odličen prevajalec tuje književnosti v slovenščino.

Edvard Kocbek je bil tudi politik in tako bil med ustanovitelji Osvobodilne fronte slovenskega naroda kot predstavnik krščanskih socialistov. V narodnoosvobodilnem gibanju je sodeloval od leta 1941. Bil je podpredsednik izvršnega odbora Osvobodilne fronte, delegat in član AVNOJ-a v Jajcu, član Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, član prve in druge vlade SFRJ, podpredsednik prezidija skupščine SR Slovenije, zvezni in republiški poslanec. Leta 1952 se je iz ideoloških razlogov razšel s politiko ljudske fronte.

Ob smrti Edvarda Kocbeka so svojim izrazili sožalje najvidnejši predstavniki Zvezne vlade SFRJ in SRS. Predsednik RK SZDL Slovenije Mitja Ribičič je v imenu svoje organizacije zaostalim v sožalni brzojavki dejal: „Naj vas tolaži zavest, da je v najbolj usodnem in prelomnem času za slovenski narod in vso Jugoslavijo bil Edvard Kocbek med soustvarjalci našega edinstvenega osvobodilnega in naprednega vseljudskega gibanja in da je ob enem njegov delež slovenski kulturi in pri oblikovanju slovenskega jezika izredno pomemben in dragocen.“

Izšla je nova številka Vestnika koroških partizanov

Osnovni odbor koroških partizanov je te dni izdal novo številko svojega glasila — Vestnik koroških partizanov. Je to 1. številka 15 letnika izhajanja te borbevske revije, ki je tokrat povsem posvečena znanstvenemu posvetu zgodovinarjev o problematiki pisanja zgodovine koroškega partizanstva. Pričujoča številka prinaša celotno gradivo iznešeno na omenjenem posvetu, ki je bil prvi znanstveni pristop k obravnavi zgodovine o koroškem partizanstvu.

Misli, iznešene na tem posvetu, in objavljene v najnovejši številki Vestnika Koroških partizanov, so pravzaprav prvi konkretni pristop k obdelavi zgodovine NOB na Koroškem, saj je v tej številki objavljen pregled gradiva o zgodovini koroškega partizanstva in avtorjev, ki so se že ukvarjali z raznimi literarnimi in spornimi zapisi s tega območja. Dobri del pričujoče številke pa prinaša prispevke razprave na tem posvetu, na katerem so posamezni govorniki iznesli svoje poglede na pristop k pisanju zgodovine koroškega partizanstva. Sklepi tega posveta potrjujejo resnost s katero se bodo lotili te obširne snovi, ki zgodovinsko še ni obdelana.

Vključen bo tudi Slovenski znan-

stveni inštitut, ki se bo te snovi lotil s koroškega zornega kota. Kako si to predstavljajo sodelavci SZI, je zbranim pojasnil dr. Marjan Šturm v svojem prispevku „Zasnove programa dela Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu“.

Vestnik koroških partizanov vsebuje med drugim uvodne misli o pripravi in poteku znanstvenega posveta, ki jih je napisala Olga Kastelec-Marjetka ter misli in ugotovitve za začetek posveta, ki jih je povedal Pavle Zaucer-Marjaž. Nadalje so tu med drugim še prispevki Mileta Pavlina, dr. Franca Škerla, Ivana Križnarja dr. Milana Zevarta, Alojza Krivograda in drugih.

Nova številka Vestnika koroških partizanov je nekakšen izhodiščni dokument o pričetku pisanja zgodovine koroškega partizanstva. Zato to številko posebno priporočamo vsem, ki se kakorkoli ukvarjajo z zgodovino NOB na Koroškem in seveda tudi vsem bivšim borcev in sorodnikom padlih borcev, da se dogodki tako pomembnega boja slovenskega naroda ohranijo za poznejše rodove.

Vestnik koroških partizanov lahko dobite tudi v knjižarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Pesniška zbirka o Titu

Indija — ena izmed držav, ki vodi politiko neuvrčenosti, goji tesne prijateljske vezi z neuvrščeno Jugoslavijo. Zato je povsem razumljivo, da v Indiji posebno spoštujejo pokojnega predsednika Tita. To spoštovanje bodo v Indiji 25. maja — za dan mladosti — izrazili na poseben način. Pod naslovom „Zgodovina se klanja Titu“, bo v tej državi 25. maja 1982 izšla pesniška zbirka z izborom najboljših pesmi, napisanih v čast predsednika Tita. Zbirka bo vsebovala 32 pesmi, ki so bile izbrane od 700 dobrih pesmi, ki so jih indijski pesniki posvetili tovarišu Titu. S tem v zvezi je predsednik vseindijskega združenja pisateljev Mani Mandhukar povedal: „Nismo hoteli počastiti Tita formalno, temveč smo želeli v reprezentativni knjigi zbrati njemu posvečene pesnitve visoke umetniške vrednosti. Kot državnik in človek je Tito v Indiji zelo priljubljen. Prva pesem v njegovo čast je v Indiji nastala že leta 1942.“ Zato je razumljivo, da je izdajateljski odbor imel pri izboru pesmi zelo težavno delo.

Zbirka „Zgodovina se klanja Titu“ bo izšla v nakladi 70 milijonov izvodih in v sedmih jezikih te velike azijske države.

Koroški likovniki na sejmu umetnosti v Kölnu

Na letošnjem sejmu umetnosti, ki se je začel 6., zaključil pa 11. novembra v Kölnu so bili zastopani tudi trije koroški slikarji in sicer Valentin Oman, Meina Schellander in Peter Krawagna.

To je lep prodor koroške likovne umetnosti, saj na sejmu v Kölnu sme sodelovati le sto galerij. Letos

je poleg sedem avstrijskih galerij, zastopana tudi galerija Carinthia, ki na kölnskem sejmu predstavlja imenovane umetnike.

Oman je tam predstavil svoje oljate slike, Schellandrova avantgardistične eksponate, Krawagna pa akvarele.

AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

Vljudno Vas vabimo na razstavo kiparskih in slikarskih del ter risb in fotografske dokumentacije

JOŽETA BOSCHITZA

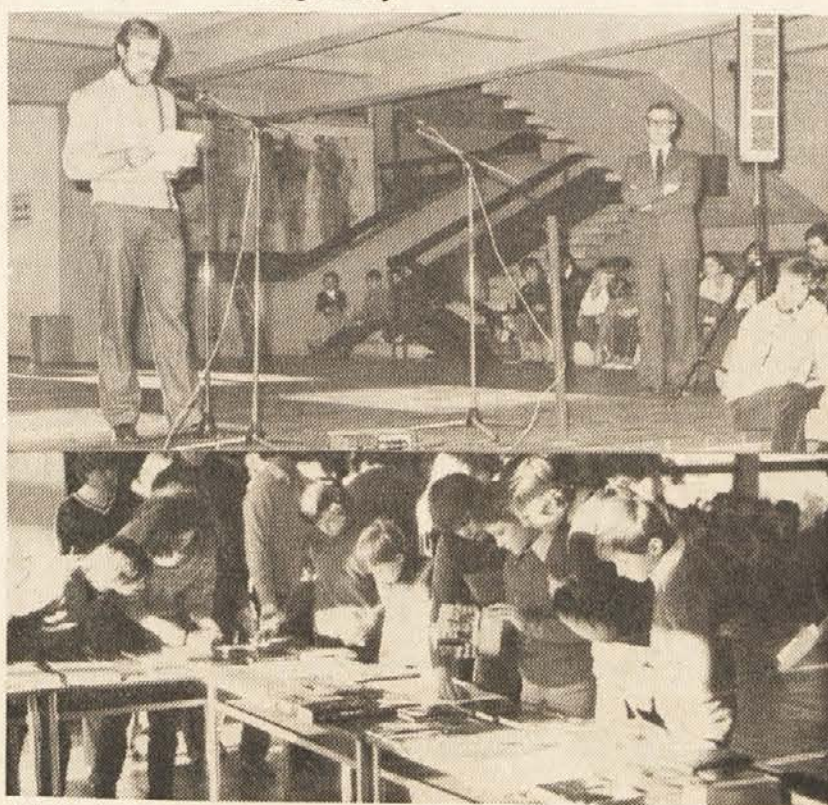
Razstava bo odprta do 19. novembra 1981, od ponedeljka do petka, od 13. do 17. ure.

Prisrčno vabljeni!

RAZSTAVA SLOVENSKE KNJIGE V GIMNAZIJI ZA SLOVENCE:

Slovensko knjigo približati dijakom

Dijaki slovenske gimnazije so pozdravili iniciativo knjižarne „Naša knjiga“ in založbe „Drava“, ki sta v okviru avstrijskega tedna knjige organizirali razstavo slovenske mladinske, strokovne in druge klasične literature v slovenski gimnaziji.

Treba je knjigo približati dijaku, da bo v bodoče sam napravil korak do knjige in knjižarne, je bilo prepričanje iniciatorjev. Tri dni od torka do četrta so imeli dijaki možnost ogleda knjig, lahko so jih prelistali in jih na licu mesta naročili. Precej dijakov se je poslužilo te možnosti in spoznali so vrsto nepoznatih knjig. Med drugim novo prikupno izdajo Martina Krpana in številne žepne knjige.

V kratki otvoritveni svečanosti je ravnatelj dr. Reginald Vospernik pozdravil idejo knjižne razstave v šoli in menil, da je v času, ko so šolske knjige zastoj, nabava lastnih knjig prava pot, da se dijak nauči ceniti knjigo in mu postane vsakdanji kruh. Zvestoba slovenskemu izročilu pomeni tudi zvestoba slovenski govorni in tiskani besedi, je dejal ravnatelj, pri tem pa je ponovil besede Handkeja, ki je dejal, da Slovenci

zgodovine ne delimo po imenih vladarjev temveč po naših kulturnih in literarnih ustvarjalcih.

Predstavniki „Naše knjige in „Drave“ Lojze Wieser je v svojem nagovoru menil, da se ne more strinjati s trditvijo, da manjka menda sodobna slovenska literatura. Dejal pa je, da slovenske knjižarne in založbe v zadnjih letih brez dvoma niso dohajale potrebam časa. „V kolikor je v naših močeh, bomo skušali v prihodnje to zamudo popraviti“ je povedal Lojze Wieser, hkrati pa je pozval vse, naj napravijo predloge, katere slovenske knjige je treba nabaviti oziroma založiti. „Dokler sami svoje kulture ne bomo poznali dobro, tudi most med dvema narodoma ne bomo, ker bomo podlegli nazadnjaškemu, šovinističnemu pritisku, ker se bomo svojega jezika in svoje kulture sramovali,“ je bila njegova zaključna misel.

FRAN LEVSTIK:

5

Pižmar pripoveduje

Kdo so bili njegovi in njegovega ščitnika Pilpoha stari dedje

Nato oba hitro skočila iz postelje. Drugi dan opoldne so zmleljivo južinali in zdajci reče Pižmaron Veliki: „Ljuba žena, mati Režalija! Moje družje in tovarišica; zakaj Bog te mi je dal. Včeraj jutro si me imenovala samo Pižmarja in prav si rekla, ker tako naš rod imenujejo stari rokopiši.“ In zdajci vstane, vrže urno žlico iz rok pa, kakor bi ga bil svetil duh navdal z vso tisto zubljenostjo, ki je bila v Jeruzalemu zlita na apostole, Pižmaron teče naravnost v grm. Tisti hip se prigodi, da mimo njega Pilpoh prinese v košu bukovega listja in vpraša Pižmarona: „No, Pižmaron, kaj bo treba tako naglo?“ „Palico rečem, da pojdem na Dunaj pred samega cesarja.“ „Na Dunaj?“ „Če ne bo drugače, na Dunaj, na Dunaj!“ „Kaj pa? Kako pa?“ „Te reče je tako, tej: Moji dedje so se imenovali samo Pižmarji; zakaj takisto se bere v starih knjigah; meni so pa pregrešili ljudje začeli rekat Pižmaron. Tega pa ne trpim, pa tudi nočem, da bi moj zarod imel zastran tega kako sitnost in otepanje na zemlji. Če mi gosposka ne da pravice, pa pojdem na Dunaj ali pa v Rim do rimskega papeža, če bo treba.“

Na to reče Pilpoh: „Veš, da nisi neumen, Pižmar! Le palico ureži pa mene počaki.“ Zdajci je nesel Pilpoh listje domov pa je brž malo svinjam nastlal, tobaka napravil in hitro začel iti nazaj pa krevsal je po poti.

To se je godilo 9. dan kozoprska meseca 1653. Ko se vrne, Pižmar je že bil drenovo palico urezal in obelil. In Pilpoh je rekel: „Čaki, da tudi jaz urežem; zakaj pojdem s tabo. Moji stari dedje so se imenovali Pilpohi dopoldne in popoldne; ali duhovin, ki nikoli ne počiva, ampak vedno

hodi v obrten in gleda, koga bi požrl, je tudi meni prejo tako zamotal, da se me je začelo prijemati ime Pelpoh. Tega pa tudi jaz ne trpim; zakaj kleli bi me v grobu moji vnuki in vnuke, ako bi imeli kakovo nepravdo zavoljo tega med ljudmi.“ In Pižmaron naredi z drenovo palico križ na stezo in v tistem hipu oba moža pljuneta v roke, pa hajdi h gosposki.

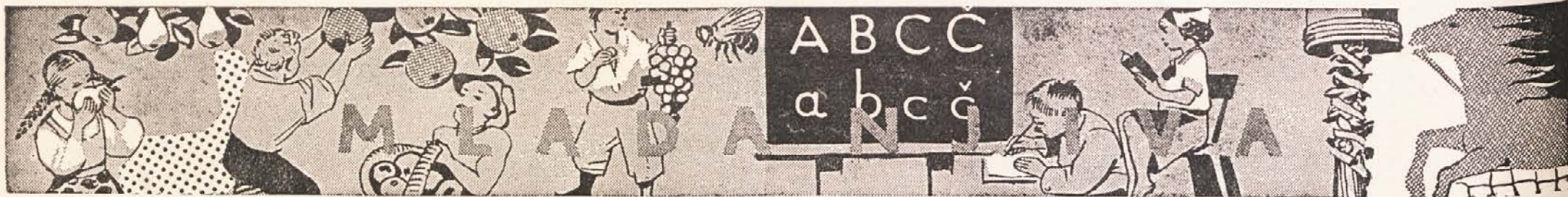
Gosposka pa ne da bi jima pomagala, kakor se je spodobilo, ampak šele smejala se je.

Zdajci se moža odpravita na Dunaj. Ko tjakaj prideta, ni bilo tako, kakor sta mislila; ampak tri leta je bilo treba čakati, preden sta mogla do cesarja. Taki nič ne gledajo, naj pride Pižmar ali Pilpoh, ali pa oba kmalu — čakati se mora. Kako sta pa živela ta tri leta na Dunaju? Pižmar je šel, kjer prodajajo brunde pa jih je kupil in po dunajskem mestu je prepeval pesmi svetega Jožefa v Ricmanjih in Mater božje na Svetem Trsatu, in pa od starega berača, desetega brata, ki visi na Svetem Trsatu za oltarjem. Kaj bi ne? Saj je bil menda pravi svet Henoh. Dunajčanje so ga prav radi poslušali in marsikak repar mu je padel v klobuk; zakaj te pesmi so bile poprej čisto neznane po Dunaju in kaj svetega je bilo takrat veljavno med ljudmi. Berači in slepci so pa imeli na Pižmarona velik srd; zakaj optimal jim je darove in marsikak večer so ga pretepli. Jeza mestnih beračev je bila pa še večja, ko mu je Bog srečo dal, da si je napravil celo dunajsko lajno. To je taka skrinjica, ki jo je treba z roko vrteti kakor brus pa dela prav lepo muziko. Od teh dni se nas je prišlo do petja in muzike veliko veselje in Pižmarji so bili v tej reči vselej med prvimi na zemlji; zakaj moj stric nareja lepe pesmi in meni je prerokovala stara Bajtarica na Gerovem pod Sveto goro, kjer se Materi božji na čast pleše, da bom imel velike sitnosti med ljudmi zavoljo basa s klobukom na glavi. In kakor je baba dejala, prav tako se je zgodilo; ampak tega ne smem še natanko povedati, ker ta reč še ni na vrsti.

Tudi Pilpohu ni šlo od konca predobro; ali Bog mu je dal, da si je pomagal. V dunajskem mestu pa imajo tako navado, da po dva moža nosita po ulicah majhne hišice;

v Ljubljani takisto nosijo bolnike v špital. Toda na Dunaju imajo take hišice za drugo potrebo. Kadar koga prime to ali cno, pa brž pogleda, kje sta dva taka moža, ki neseta hišico, da se vanjo skrije pred ljudmi in vsak rad nekaj plača; zakaj na Dunaju ni plotov, da bi se človek ponižal; vogalov in zatrepov je res dosti, ne bom dejal; ampak za vsakim vogalom stoji kdo pripravljen, da ljudem brani mejnike postavljati. Pilpoh je vil in vil, da je nazadnje vendar za tako stero hišico zubožal pa jo je postavil na ulice, koder hodi največ ljudi in vsak človek, kateremu je odprl vrata, mu je nekaj plačal. Modri Sirah pravi: „Hudobija nikdar ni ugnana.“ Komaj je sedem dni kupčeval, kar pride gosposka, pa mu vse zapečati. Tožili so ga namreč drugi hišičarji. Tri mesece je pravda trpela in do samega cesarja je šlo pisanje, preden so spet odprli in pečate potrgali. Komaj mu je dala gosposka mir, kar pride ponoči dosti možkih — menda so bili sami hišičarji — in vsak je nesel kamenja, kolikor je mogel, pa so mu streho prebili in vse reznegli. Ko se je storil dan, je bilo kaj usmiljenja vredno pogledati. Kjer je poprej stala čedna, zelena hišica, tam je bilo zdaj vse kaj drugega videti; Pilpoh je pa stal na razvalinah in milo jokal, da nič tega, kakor nekdanj prerok Jeremija na podrtinah jeruzalemskega ozidja. Ljudem se je smililo; zakaj privadili so se bili njemu in hišici njegovi, da so ga radi imeli in vsak mu je nekaj vrgel v klobuk. Čez osem dni je toliko nabral, da si je drugo, novo hišico postavil.

Blizu cndi je sedela na oglu stara branjevka, rjave kože in širokega lica pa kruh je prodajala, če ga je kdo hotel kupiti. Prigodi se, da ta branjevka Pilpoha pokliče k sebi, rekoč: „Pilpoh ali Pelpoh! Ne vem, kako vam je vendar pravzaprav ime — kaj vam pomaga, da ste na ulice postavili novo bajto, lepšo od prve? Preden bo štirinajst dni, zopet bo šla na kose. Ampak mene poslušajte, kaj skozi moja usta govori pametna beseda: pojte k bratovščini svetega Florijana in zavarovajte svoje poslopje.“ Pilpoh je komaj čakal, da je prišel k bratovščini svetega Florijana in zavaroval hišo mestnih potreb in zdajci je imel mir na Du-

Tamburica

Najmanjši borec v četi, trinajstletni Mašo, je venomer nosil tamburico. Na desni rami mu je visela italijanska puška, na levi pa tamburica. V boju mu je govorila puška, tamburica pa je molčala. Kadar so počivali in na pohodih pa je molčala puška in se je oglašala tamburica.

Tako je mali Mašo nosil svojo tamburico na mnogih pohodih, a v bojih je skrbno pazil nanjo. Toda nekega dne se je zgodilo. Nenadoma, ko je bila četa v izvidnici blizu sovražnikove postojanke, je od nekod priletel nemški naboj, eno samo zrno, ki pa je zadelo Mašovo tamburico.

Mašo je v prvem trenutku okamenel, ko je videl, kaj se je zgodilo. Ni mogel verjeti svojim očem. Potem pa je začel jokati in stokati, ko da mu je umrl nekdo od najbližjih. Niso ga mogli potolažiti.

Preluknjani in zmrcvarjeni tamburici ni bilo več pomoči. Mašo jo je žalostno, jecajoče obračal v rokah in s prsti drsal po njenih strunah, toda iz tamburice se je ogla-

šal le še votel zvok, podoben joku. Naposled je Mašo globoko zavzdihnil, si obrisal solze in položil svojo mrtvo tamburico v gost grm.

Minili so meseci. Rokova četa se je prebijala iz boja v boj, prevračala vlake, delala zasede, napadala in se umikala, a ob vsakem počitku si je Maša z rokami podprl glavo in komaj slišno jecal in vzdihoval, čeprav pred nikomer ni več omenjal svoje tamburice. Toda vsi v četi so vedeli, da misli le nanjo.

„Daj, mali, ne bodi žalosten, imel boš spet tamburico,“ mu je govoril komandir Roko.

„Ne bom je več, ne bom,“ je zavzdihnil Mašo.

„Boš, boš, le meni verjemi,“ je ponavljal komandir.

Ob železniškem mostu je stal velik sovražni bunker. Prišlo je povelje, da je treba most porušiti, toda najprej morajo ukrotiti vojake v bunkerju. Mašo je hodil ob komandirju Roku, ko je znenada nekaj zaslišal, kar ga je vznemirilo. Pograbil je komandirja za roko.

„Tovariš komandir, ali slišiš?!“ je zašepetal. „Imajo tamburico!“

Komandir je začutil, kako Mašo drhti.

V bunkerju so bili domobranci, ki so bili doma iz bližnjih vasi in mest. Marsikateri med njimi je bil v vasi sosed partizanu, samo da je zdaj služil na sovražnikovi strani,

fašistom. Toda igrali so in peli, kot so igrali in peli partizani.

Tiho kot mačke so se Rokovi borci privlekli do domobranskih straž. V nekaj trenutkih so obvladali stražarje in pot do bunkerja je bila prosta. Komandir Roko je z nekaj borci skočil v bunker, med njimi je bil tudi Mašo.

V bunkerju je veselo igrala tamburica. Roko je z enim zamahom odprl vrata jih zakril s svojo veliko, močno postavo, da je mali Mašo še komaj potisnil svojo glavo v bunker.

V velikem osvetljenem prostoru bunkerja so domobranci plesali kolo. V njihovi sredi je stal debeluh in udarjal z drsalico po strunah tamburice.

„Stoj!“ je zagrmel Roko.

Vse se je zgodilo tako hitro, kot se udari z dlanjo ob dlan. Glasba je utihnila, domobranci pa so zaprepadeno zazijali v vrata svojega bunkerja. Tedaj se je med nje kot strela pognal mali Mašo in debeluhu iztrgal tamburico. Samo mimogrede jo je pogledal pa se nasmehnil, nato pa s prsti podrsal po njenih strunah. In potem je hitro in navajeno naprej igral kolo, ki so ga malo prej igrali domobranci.

„Plešite!“ je komandir Roko nahrulil domobrance.

Kolo se je spet premaknilo. Najprej opotekajoče, počasno, potem pa vse hitreje, ker je mali Mašo igral hitro in poskočno, poskočno, kolikor je le mogel. In medtem ko so domobranci poskakovali v kolu, so Roko in njegovi borci brez težave pobrali njihovo orožje.

Mašo je igral vse bolj zaneseno, neugna-

Cvilimož

*Cvilimožek,
debel možek,
ima hlače
dopetače,
a trebušek ves napet,
da ne more z njim na led.
Če za trebuh kdo ga stiska,
glasno cvili, tenko piska
skozi usta, skozi nos,
zgoraj v suknji, zdolaj bos.
Še bi škornje rad imel,
da na noge bi jih del,
ako bi mu trebuh dal
pripogniti se do tal.*

Fran Levstik

no kot nekdo, ki je dolgo trpel za lakoto in se je zdaj spet dokopal do hrane.

Potem pa mu je komandir dal znamenje, naj preneha. Preznojenim domobrancem so omahnile roke, obstali so.

Roko jih je vprašal:

„Želi kdo z nami? V partizane?“

Prijavilo se jih je šest. Ostali so slekli vojaško obleko in obutev. Vsi pa so morali s partizani, da so še tisto noč pomagali pri rušenju železniškega mosta. Eni so dvigali tračnice, drugi so odkopavali pragove, tretji pa so kopali luknje za postavljanje razstreliva. Na nasipu pa je stal Mašo in je igral na tamburico.

Pozneje, ko je bil most porušen, so ujeti domobranci lahko odšli na svoje domove.

Mašo pa je znova obesil puško na desno ramo, tamburico pa na levo in odšel naprej v boj.

U g a n k e

Na omari stojim,
vsako jutro te zbudim.

(o:n)

Ptica ni to, ne letalo,
a tako leti,
da še lahkokrila ptica
ga ne ulovi.

Pa čudak je, saj ponoči
si po hrano gre,
dan prespi pa, kar obešen,
na podstrešju kje.

(i:lo:pN)

Po zraku leti,
še ptice prehiti.

(o:io:1)

Štirje fantje, en klobuk,
na klobuku kruh in luk.

(o:iz)

Kdor ga moti,
se ga loti,
brata svojega
še sne.

(k:o:fo)

Nekoč so pozabili zapreti šolo. Vrata v razred so ostala na stežaj odprta. Pa je, pek-pek-pek, prikomastil v razred osliček. Stopil je za mizo in položil nanjo srednji kopiti. Potem je zaigral: „I-a, i-a, kdor čitati ne zna, naj v šolo pri-raca!“

Mladci z dvorišča so koj pridirjali. Nekateri so kar skozi okno prifrčali.

„Le k meni vsi po vrsti, kakor so hiše v Trsti“, je zatrobental osliček. „Najprej se mora v šolo vpisati vsak, povedati mora, kdo mu je oče, mati, sestra in brat. Pa še to naj vsak pove, kdaj je prišel na svet in kje.“

Najprej je zagagalo belo gosče:

„Moj oče je gosak, gosak je tudi moj brat. Moj rojstni kraj je gosinjak. Rodil sem se pred tednom dni. Večje gosi od moje mame na svetu ni. Moje sestre tri so goske,

brat. Moj stric je vol. Na svet sem prišel pred enim mesecem in pol. V hlevu sem se rodil in se prvič mleka napil.“

Rumeno pišče je skočilo na mi-

Šolarčki z dvorišča

v naši družini najbolj gosposke.“

Pisana račica je skočila na klop in zagagala: „Racman je oče, raca je mamica. Sestra je račka, brat rače, jaz pa račica. Meseca aprila sem se v hlevu rodila.“

Rjavi teliček je zamukal: „Moja mama je krava, moj oče strašanski silak. Sestra je telica, junec pa

zo in začivkalo: „Moja mama je tista koklja, ki kloče. Tisti petelin, ki navsezgodaj kikirika, je moj oče. Moja teta je tista kokoš, ki znese jajc za poln koš. Moja sestra pa še ni znesla nobenega jajčka, je še premlada jarčka. Na svet sem prilezla iz jajčje lupine. Ko dorastem, premagalo bom vse peteline. Kur-

nik je moj rojstni kraj, rojstni čas pa mesec maj.“

„Vsak naj zdaj pove, kaj zna in ve!“ je zavpil osliček. In so povedali: Osliček je zaigral i-a, i-a; gosče in račka sta zagagala: ga-ga-ga, ga-ga-ga; teliček je zamukal: mu-mu-mu; pišče je začivkalo: čiv, čiv, čiv ...

Tako so vpili, da je pritekla postrežnica Minca. Dvignila je metlo in rekla: š-š-š, š-š-š.

„Rešimo se!“ je zavpilo pišče in skočilo skozi okno na dvorišče. Tudi drugi so zbežali. Nekateri skozi okno, drugi skozi vrata. Le osliček se je predolgo obiral. Dobil jih je z metlo po križu, da ga je še dolgo bolelo.

FRAN LEVSTIK:

Izminule srečne mladosti

Z nekako milo otožnostjo se često spominjam tistih mračno-srečnih dni, ko še nisem vedel, kakšen je mali ni kakšen je veliki A med črkami. Vrača se mi v spomin iz te dobe mnogokaj, čemur se zdaj posmehujem, posmehujem z rosnim očesom. Poznal sem edinega Pusta, Mater božjo sedem žalosti, pasji dan, svetega Hieronima, kateremu so pri nas rekli Anjel, in svetega Gola na pratiki. Ne, tudi za svetega Roka sem vedel, ker je bil cerkveni pokrovitelj naše pobožne soseske. Ta učenost je res neizmerno majhna, a sreča tistih let je bila toliko, da bi zanjo rad dal vse, kar sem se pozneje naučil.

Kadar je bila na hribu pri samotni, za dvema lipama stoječi cerkvici obrh Srobotnika na svetega Roka nedeljo maša, sijalo je po navadi sonce tako lepo in smijajno (!), kakor se je na tolikega svetnika praznik tudi spodobilo.

Kako sem bil neizmerno radosten, ko sem nekdanj šel prvič k svetemu Roku na to nedeljo! V glavni cerkvi sem že poprej bil nekoliko kratov, in to vselej na koro, kjer je bila naša klop vzpored orgel. Oblekel sem se torej svetemu Roku na čast in sebi na veselje, kar sem se najlepše mogel. Srajca je bila tenka in bela, brezrokavnik pisan, samo hlače so se delale nekoliko predolge, da jih je bilo spodaj treba malo zavihati, ker so rekli, da tak, kakršen sem bil takrat jaz, naglo raste; a bile so nove ter ne iz kozlovih kož nego iz kupljene progaste tkanine, da so torej pomižkovale nekoliko na gosposko plat, kar me je tako veselilo kakor vsakega prostega Slovence, ako more odsloviti staro nošo in hitro leteti za novejšo. Nego kaj to de! Saj je tuja vsa zdanja obleka med nami, katerih predniki so še za Trubarjeve dobe povečini izrekli dal, kozel ter belo odeti hodili

vsaj do Ljubljane, če ne morebiti više gor. Na Dunaju se časi nameri kmet, po oblačilu vse podoben Kranjcu, a vendar je doma iz avstrijskega velikega vojvodstva; na Bavarskem in okoli Monakovega so pred ne mnogo leti nosili ako jih ne nosijo morebiti še zdaj, črne kožene hlače in škornje čez kolena kakor naši brdki mladi Gorenjci, katerim ta oprava tu ter tam tudi že priseda. A treba je, da se povrnem zopet sam k sebi. Klobuk mi je bil toliko preobilan, da se je na glavi sukal, kakor bi ga na kolu sredi njive ptičjem na strašilo zibala sapa; nego imel je kosmato, živo dlako in svetlo, da-li svinčeno prego (šnodelj) na traku. Čevljev in rokavnik ni potreboval moje vrste človek.

Odrineva torej po vrtu mimo jablane pisanke čez prelaz jaz in oča. Z materjo sem nerajši hodil v cerkev, ker se mi je zdelo, da je možem z možmi občevati spodobno.

Pod vasjo doideva skranjaškega nemaka (mutca), ki ni videl, slišal ni govoril, a vendar natanko vedel za vsak neprestopni in prestopni praznik in za vsako poletno nedeljo, v katero je pri kaki podružniški cerkvi bila deseta maša. Vedel je tudi, katero žito lepše kaže na polju in koliko ovočja obeta drevje, ker je grede tipal ob sebi klasje po njivah in veje nad sabo po jablanah, slivah in hrushkah. Ob dveh velikih palicah se je premikal, da je bilo podobno, kakor bi imel štiri noge, s katerimi se je dovolj hitro gibal, akotudi z manjšimi koraki, pazljivo stopajoč, kakor je sploh navada slepec, ter vedno s palicama na levo in desno posezaje, da ne bi kam v stran krenil. Ko se je bilo treba s ceste v levico zaviti nizdol po ozki stezi, natanko je vse izdelal brez voditelja.

Tukaj sva ga prehitela, naglo idoč proti Srobotniku, vasici v znožju svetega Roka, ki je bil nad njo pol četrti ure.

(Se nadaljuje)

* Tako na Goriškem še zdaj in prav izrekajo to besedo namesto gorenjske pokvarjene oblike: brhek, kajti h se je iz d enako porodil, kakor v besedah: svahko, gvahko itd., namesto: sladko, gladko.

Vsem slovenskim rojakom sporočamo žalostno vest, da je v ponedeljek 9. novembra 1981 nepričakovano, sredi dela, preminul v starosti 60 let

Franci Picej

član Upravnega odbora Zveze slovenskih organizacij
na Koroškem
in član Krajevnega odbora ZSO Škocijan
nosilec Zlatega odličja Osvobodilne fronte
slovenskega naroda

Bil je predan narodni in družbeni delavec, vsestransko aktiven na narodno-političnem, kulturnem in gospodarskem področju ter v občinskem dogajanju.

Nашega požrtvovalnega tovariša in sodelavca bomo ohranili v častnem spominu.

ZVEZA SLOVENSKEH ORGANIZACIJ
NA KOROŠKEM

Globoko presunjeni sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano zapustil naš

Franci Picej

predsednik Nadzornega odbora Posojilnice Škocijan
občinski odbornik in nosilec Gospodarske liste Škocijan
požrtvovalni sodelavec SPD „Vinko Poljanec“ v Škocijanu

ki se je v ponedeljek 9. novembra 1981 pri delu smrtno ponesrečil, star šele 60 let.

Vse njegovo življenje je bilo posvečeno delu za družino in narod. Bil je vsestransko aktiven v domačem občinskem in širšem narodnem okviru.

Za vse njegovo požrtvovalno in nesebično delo se mu iskreno zahvaljujemo in ga bomo ohranili v trajnem častnem spominu.

Posojilnica Škocijan

Gospodarska lista Škocijan

Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ v Škocijanu

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 13. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 God — 9.30 Ruščina — 10.00 Rokoko — 10.30 Tarzan v nevarnosti — 11.35 Risanka — 12.15 Naš nastop prosim — 13.00 Poročila — 17.30 Družinska oddaja — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Napačene kriminalne zadeve — 21.20 Zobje perspektive — 22.20 Beseda in ljubezen — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 14. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Angličščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Klavirski koncert — 11.30 Beseda in ljubezen — 12.30 Igraj z nami — 13.00 Poročila — 14.35 Do svidenja — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Športna abeceda — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Srečanje v kmečki skrini — 21.50 Šport — 23.40 Poročila.

NEDELJA, 15. 11.: 11.00 Novinarska ura — 12.00 Biti proti je vedno lahko — 15.10 Sleparka — 16.45 Ena, dve ali tri — 17.30 Lutkovni film — 17.40 Prometni nasveti za otroke — 17.45 Seniorski klub — 18.30 Srečanje z živalmi in ljudmi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Otok gladi — 21.20 Charlie Smith — 23.45 Poročila.

PONEDELJEK, 16. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Našje za smeh — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Motivi pesništva — 10.30 Do svidenja — 11.55 Risanka — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Kanji v Mežici — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 21.05 Profesionalci — 22.25 Poročila.

TOREK, 17. 11.: 9.00 Poročila — 9.30 Angličščina — 10.00 Optično steklo — 10.30 Pod črnim šlemom — 11.55 Zelena pljuča — 12.05 Risanka — 12.15 Seniorski klub — 13.00 Poročila — 17.25 Tudi zabava mora biti — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Srečanje ladja 121 SP — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Argumenti — 21.15 Halo Peter — 22.15 Parada — 23.45 Poročila.

SREDA, 18. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi zabava mora biti — 9.35 Francoščina — 10.35 Šolska oddaja — 10.55 Proti volji oče — 11.45 Možje brez živcev — 12.00 Argumenti — 13.00 Poročila — 17.00 Lutkovni

oder — 17.30 Wickie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Smeh na recept — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Slike iz Avstrije in južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dva na skupni poti — 22.00 Poročila.

ČETRTEK, 19. 11.: 9.00 Poročila — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Obraz stoletij — 10.30 Dva na skupni poti — 12.15 Waltonovi — 13.00 Poročila — 17.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Vabimo k mizi — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družinski svet — 21.15 Tako gradi Amerika — 22.00 Šport — 23.30 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 13. 11.: 17.30 Biti proti je vedno lahko — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nazobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Neznana bitja na morskem dnu — 21.00 Privlačna znanost — 21.20 Politika v petek — 22.20 Frankensteinova nevesta — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 14. 11.: 15.15 Športno popoldne — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Živali iščejo dom — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Nogomet — 19.00 Za prijatelje filma — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Zadeva za ljudskega odvetnika — 20.15 Flic-flac, variete — 21.50 Pod črnim šlemom — 23.15 Uporniki z Liang Shan Po.

NEDELJA, 15. 11.: 16.00 Šport — 17.00 Nevidni svetovi — 18.30 Mladinski obzorik — 19.30 Kraj zločina — 21.00 Aida — 22.30 Poročila.

PONEDELJEK, 16. 11.: 18.00 Novo iz znanosti — 18.30 Billy — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.05 Šiling — 21.50 Poročila — 22.20 Majhna trgovina polna grozot — 23.30 Poročila.

TOREK, 17. 11.: 17.45 Šolska oddaja — 18.30 Billy — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ali poznate to melodijo? — 21.03 Novo iz filmskega sveta — 21.50 Poročila — 22.30 Klub 2.

SREDA, 18. 11.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Billy — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič-truč — 21.50 Poročila — 22.20 Vprašanja sosedom — 23.30 Šahovski dvoboj Karpov-Korčoj.

ČETRTEK, 19. 11.: 17.45 Šolska oddaja — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Billy — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič-truč — 21.50 Poročila — 22.20 Vprašanja sosedom — 23.30 Šahovski dvoboj Karpov-Korčoj.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 13. 11.: 8.50 TV v šoli — 15.30 Angleščina — 17.15 Poročila — 17.20 Padla z oblakov — 17.50 Jazz na ekranu — 18.15 Obzorik — 18.25 Sovražna propaganda — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Meso in kri — 21.35 V znamenju — 21.50 Violeta in Francois, francoski film.

SOBOTA, 14. 11.: 8.00 Poročila — 8.05 Iz Andersenovih pravljic — 8.25 Lolek in Bolek — 8.35 Jelenček — 9.05 Nihče kakor jaz — 9.35 Dokumentarna oddaja — 10.05 Manj znani šahi — 10.30 Župan v Casterbridge — 11.20 Poročila — 13.25 Nogomet — 15.15 Zabava vas Kornelia Kovač — 16.10 Poročila — 16.15 Košarka — 17.50 Patovanje Charlesa Darwina — 18.50 Naš kraj — 19.05 Zlata ptica — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Sobotna TV križanka — 21.40 Modni utrinki — 21.45 Ljubosumnost po italijansko, italijanski film — 23.30 Kažipot — 23.50 Poročila.

NEDELJA, 15. 11.: 9.25 Poročila — 9.30 Živ žav — 10.20 Ljubezen po kmečko — 11.10 Kažipot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Jugoslavija, dober dan — 15.05 Poročila — 15.10 Obracun med gangsterji, francoski film — 17.05 Športna poročila — 19.10 Risanka — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Sedem sekretarjev SKOJ-a — 21.00 Nova mladost dveh mest — Wernigerode — 21.30 Športni pregled — 22.15 V znamenju.

PONEDELJEK, 16. 11.: 8.45 TV v šoli — 10.00 Materinščina — 15.30 Poštni nabiralnik — 17.30 Poročila — 17.35 Ciciban, dober dan — 17.45 Odkrivanje Kartagine, češki kratki film — 18.05 Za zdravo življenje — 18.15 Igra in igrače kot vzgojna metoda in sredstvo — 18.35 Obzorik — 18.45 Pop godba: Neca Falk — 19.15 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Obisk, TV drama — 21.00 Kulturne diagonale — 21.40 V znamenju.

TOREK, 17. 11.: 9.00 TV v šoli — 10.00 Dokumentarni film — 15.45 Vojna proti združenim okupatorjem in kvizlingom — 17.20 Poročila — 17.25 Lolek in Bolek — 17.35 Števerjan 81 — 18.05 Pisani svet — 18.35 Obzorik — 18.45 Partizanske delavnice — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Odprto za ustvarjalnost — 21.00 A. S. Puškin: Male tragedije — 22.20 V znamenju — 22.35 Za lahko noč z Martialom Solalom.

SREDA, 18. 11.: 9.00 TV v šoli — 17.25 Poročila — 17.30 Cirkus — 17.55 Romantika proti klasicizmu — 18.25 Obzorik — 18.40 Balet za vsakogar — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 22.05 V znamenju.

ČETRTEK, 19. 11.: 8.55 TV v šoli — 14.50 Vojna proti združenim okupatorjem in kvizlingom — 16.20 Poročila — 16.25 Rokomet — 17.45 Jelenček — 18.30 Obzorik — 18.40 Po sledeh napredka — 19.10 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Bobu bob — 21.30 Po sledeh Flamenca, glasbena oddaja — 22.15 V znamenju.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDEJE

PETEK, 13. 11.: 14.10 Obzorik — Iz kulturnega življenja.

SOBOTA, 14. 11.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 15. 11.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 16. 11.: 14.10 Obzorik — Napoved sporeda — Zborovska glasba: Pevski koncert v Šmihelu.

TOREK, 17. 11.: 9.30 En glažek vinca rumeni — 14.10 Obzorik — Popevke — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 18. 11.: 14.10 Obzorik Mali recital — Literarna oddaja — 21.00 Revija mladinskih zborov.

ČETRTEK, 19. 11.: 14.10 Obzorik — Družinski magazin.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 13. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 4.50 Dnevni koledar — 5.00 Poročila — 5.20 Rekreacija — 5.30 Jutranja kronika — 6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem! — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 8.00 Z glasbo v dober dan — 8.30 Glasbena pravljica — 9.05 Z radiom na poti — 10.00 Poročila — 11.35 Znano in priljubljeno — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe — 13.00 Iz naših krajev — 13.50 Človek in zdravje — 14.00 Poročila — 14.05 „Jesenski ognji“ — 14.25 Voščila — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.30 Napotki za turiste — 15.35 Zabavna glasba — 16.00 Vrtljak — 18.00 Pojemo in godemo — 18.30 S knjižnega trga — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci! — 19.45 Ansambel Janeza Jeršinovca — 20.00 Uganite, pa vam zaigramo — 21.00 Poročila — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakah — 22.00 Našim rojakom po svetu — 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Lirični utrinki — 23.10 Petkov glasbeni mozaik — 24.00 Poročila.

SOBOTA, 14. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 5.00

Poročila — 6.10 Prometne informacije — 6.20 Rekreacija — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 9.05 Z radiom na poti — 10.05 Pojo amaterski zbori — 11.40 Zapojte z nami — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Veseli domači napevi — 13.00 Iz naših krajev — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vrtljak — 17.00 Znanjopolitični magazin — 18.30 Mladi mladim — 19.00 Radijski dnevnik — 20.00 Sobotni zabavni večer — 21.30 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Lirični utrinki — 24.00 Poročila.

NEDELJA, 15. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 6.15 Danes je nedelja — 8.07 Radijska igra za otroke — 9.05 Še pomnite, tovariši? — 11.10 Voščila — 13.20 Za kmetijske proizvajalce — 14.05 Humoreska tedna — 15.10 Pri nas doma — 15.30 Nedeljska reportaža — 17.05 Priljubljene operne melodije — 17.50 Zabavna radijska igra — 19.35 Lahko noč, otroci! — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Glasbena tribuna mladih — 23.05 Lirični utrinki — 23.10 Mozaik melodij in plesnih ritmov.

PONEDELJEK, 16. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 5.30 Jutranja kronika — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 8.08 Z glasbo v dober dan — 11.35 Znano in priljubljeno — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.00 Iz naših krajev — 14.00 Poročila — 14.25 Voščila — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vrtljak — 19.35 Lahko noč, otroci! — 20.00 Kulturni globus — 20.10 Iz naše diskoteke — 21.05 Glasba velikanih — 22.00 Našim rojakom po svetu — 22.30 Popevke z jugoslovanskih studiev — 24.00 Poročila.

TOREK, 17. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem! — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 8.08 Z glasbo v dober dan — 8.30 Iz glasbenih šol — 11.35 Znano in priljubljeno — 12.40 Po domače — 14.05 V korak z mladimi — 15.30 Zabavna glasba — 16.00 Vrtljak — 18.00 Sotočje — 21.30 Šanson z našimi pevci — 22.00 Našim rojakom po svetu — 23.10 S popevkami po Jugoslaviji — 24.00 Poročila.

SREDA, 18. 11.: 4.30 Dobro jutro — 6.10 Prometne informacije — 8.08 Z glasbo v dober dan — 9.05 Z radiom na poti — 11.35 Znano in priljubljeno — 14.05 Razmišljamo in ugotavljamo — 14.25 Voščila — 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času — 18.15 Naš gost — 19.35 Lahko noč, otroci! — 20.00 Partizanski harmonikarji in pevci partizanskih ljudskih pesmi — 22.00 Našim rojakom po svetu — 24.00 Poročila.

ČETRTEK, 19. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 6.10 Prometne informacije — 8.08 Z glasbo v dober dan — 11.35 Znano in priljubljeno — 12.40 Od vasi do vasi — 14.40 Jezikovni pogovori — 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.05 Literarni večer — 22.00 Našim rojakom po svetu — 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev — 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev — 24.00 Poročila.

Iz planinske dejavnosti

Sredi minulega meseca so se naši planinci na povabilo Planinskega društva Maribor „Matica“ podali na izlet na Pohorje in v Slovenske gorice.

Z mariborskimi planinci so se srečali pred društveno pisarno v Mariboru, od koder so naše planince spremljali na njihovo planinsko postojanko „Mariborsko koč“ na Pohorju, kjer je bilo zelo prijetno družabno srečanje ob jedači in pijači ter petju. Zbrano planinsko društvo je pozdravil našim planincem dobro znani tov. Vlado Stojan, ki je v svojih pozdravnih besedah orisal kroniko skupnega planinskega sodelovanja in želel koroškim gostom prijetno bivanje med mariborskimi planinci. Za prisrčne besede se je zahvalil predsednik Slovenskega planinskega društva v Celovcu Lubo Urbajs in ob tej priložnosti na kratko orisal delovanje planinskega društva na Koroškem.

Naslednjega dne so gostitelji naše planince popeljali v Slovenske gorice, v čudovito lepe kraje severovzhodne Slovenije, ki slovijo po odlični vinski kapljici. Pot jih je vodila preko št. Lenarta, Gradišča (Sv. Trojica), Kapele, Janževga vrha, Zbigovcev v kraj Lastomerc, kjer so bili v kmečki gostilni „Jagoda“ odlično pogosteni. Vodja izleta po Slovenskih goricah je bil znani planinec in poznavalec Koroške Tone Korošec, rodni sin teh krajev. Skozi vse te kraje vodi lepa asfaltirana cesta, deloma po vinogradniških grebenih, s kate-

rih se nudi lep razgled na naselja obdana z vinogradi in polji. Mikaven pogled se nudi tudi na jezera — naravna in umetna, ki se razprostirajo levo in desno od ceste. Posebno jih je navdušilo jezero Gradišče pod samostanom in tristolpno baročno cerkvijo kraja Gradišče. Na Janževem vrhu so si ogledali vinski hram in poskušali odlično belo vino — Janžev. Izlet v te lepe „planinske“ vinorodne kraje, ki imajo celo svojo planinsko transverzalo, bo našim planincem ostal v nepozabnem spominu. Mariborskim planincem za ta lepi užitek izrekamo tem potom še enkrat iskreno zahvalo. Prihodnje leto se bodo naši planinci revanžirali za to lepo doživetje z izletom na Golico (Koralpe) na Koroško-štajerski meji.

Meseca oktobra je bilo že 17. srečanje planincev treh dežel — Furlanije-Juljske Benečije, Koroške in Slovenije. Vsako leto, po navadi meseca oktobra se srečajo predstavniki planinskih organizacij obmejnih dežel in razpravljajo o dejavnostih, ki naj bi čim bolj zblížala planince tega pod-

ročja. Letošnje srečanje je bilo v Čedadu/Cividale v Italiji, organizator pa je bil italijansko planinsko društvo — Club Alpino Italiano. Poleg pospeševanja že poznanih dejavnosti, izdaje brošur Poti prijateljstva, vodiča skozi področja varstva narave, obe v treh jezikih ter organiziranja skupnih mladinskih planinskih prireditev, so na tem srečanju tudi sklenili, da bodo izdali trijezični slovar alpinističnih izrazov, ki naj bi služil boljšemu medsebojnemu sporazumevanju. Prihodnje srečanje planincev treh dežel bo v Sloveniji oktobra prihodnjega leta. Naj še zapišemo, da so na ta srečanja med drugim povabljeni vedno tudi zastopniki Slovenskega planinskega društva Celovec.

Na območju Karavank pod Jeko gradijo z Bleščev, kjer stoji slovenska planinska postojanka, cesto na gorski greben, med Sedličem in Komnico (vzhodno od Komnice). Hkrati so sanirali tudi že obstoječo gozdno cesto med Kopanjem in Bleščev. Cesto so trenutno že speljali do 1200 m višine. Nova gozdna cesta bo služila pravilu lesa iz tamkajšnjih gozdov.

Kdaj asfalt med Želučami in Trebinjo?

Pred nedavnim sem se z družino peljal z avtom iz Podgorij preko želuškega mostu proti Sentilju. Ko sem prevozil most, sem z velikim veseljem ugotovil, da je končno asfaltirana cesta tudi od tega mostu do Trebinje. Ta vrzel že dolga leta buri duhove tamkajšnjega prebivalstva, saj je zlasti pozimi skrajno neprijetno, če ne celo nevarno, voziti po tej cesti. Iz prijetnega vzdušja sem se prebudil po 200 metrih vožnje, ko je bilo kar naenkrat konec lepe asfaltne ceste in sem moral voziti po slabem makadamu. Ko sem se pozanimal, zakaj niso asfaltirali še tistih bore dveh kilometrov ceste do Trebinje, so me tamošnji občani poučili, da je na koncu asfalta meja med občinama Bilčovs in Vrba. Mala bilčovska občina je torej prišla svojim občanom nasproti, medtem ko se velika občina Vrba, ki se razprostira od Osojskih Tur do Drave, še ni prebila do spoznanja, da bi bilo potrebno pomagati tudi svojim občanom, zlasti na območju Trebinje oziroma

Sentilja. Želuče so bile do izgradnje bistrške elektrarne, grobo povedano odrezane od sveta. To pa se je bistveno spremenilo, ko je tam nastalo umetno jezero (Drava) in ko so med Želučami in Podgorjem zgradili most preko le-tega. Ker so Želuče v bilčovski občini, je le-ta zgradila lepo asfaltno cesto (iz Branče vasi) in tako odprla Želučam okno v svet. Razvil se je turizem in Želuče so postale moderna vas. Most v Želučah pa je tudi skrajšal povezavo med Sentiljem in Rožem oz. med Gorjanci oz. Dravci in Rožani. To prometno povezavo danes moti samo slabo oskerbovani makadam med Trebinjo in Želučami. Upravičeno se sprašujemo, zakaj občina Vrba ni izrabila priložnost, da bi se vključila v to akcijo, ko so iz Želuč proti Trebinji asfaltirali cesto. Vsekakor je bila takrat lepa priložnost, da bi se končno zbrisal srmatni „madež“ ki upravičeno buri prebivalce obeh sosednjih občin.

P. L.

Občni zbor KDZ

Pred kratkim je Koroška dijaška zveza (KDZ) imela v Celovcu svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število dijakov. Po delovnem poročilu so bile, kot je to običaj na občnih zborih, volitve. Za novega predsednika je bil izvoljen Rudi Vouk, dijak Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Klagenfurt, št. Ruprechtstraße 19/IV (Sindok), telefon 84 924, telex 42086; uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 32 550 - Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje

Tovarna traktorjev ŠTORE - FIAT

iz Slovenije
organizira demonstracijo svojih traktorjev

V SOBOTO 14. NOVEMBRA 1981

in to:

- ob 9.30 uri dopoldan v Pliberku pred KGZ Pliberk,
- ob 14.00 uri popoldan v Globasnici pred KGZ Globasnica.

Pridite in videli boste na delu traktorje znamke Fiat, izdelane v Štorah. Vse informacije dobite v KGZ Globasnica, telefon (0 42 36) 20 05 16, vsak dan od 8. do 17. ure, v sobotah od 8. do 12. ure.

Pridite in zadovoljni boste!

Železarna Štore
TOVARNA TRAKTORJEV

DIE GEMEINDE ST. KANZIAN AM KLOPEINER SEE erfüllt die fräurige Pflicht, vom Ableben ihres Gemeinderatsmitgliedes, Herrn

Franz Picej

ARBEITER

der am 9. November 1981 im 61. Lebensjahr durch einen Arbeitsunfall unerwartet aus dem Leben geschieden ist, Nachricht zu geben.

Sein bedingungsloser Einsatz für die Belange der Gemeinde und deren Bevölkerung wird uns allen in dankbarer Erinnerung bleiben.

Wir haben unseren langjährigen Gemeindevorstand am Donnerstag, dem 12. November 1981 um 14 Uhr von der Einsegnungshalle St. Kanzian aus auf den Ortsfriedhof St. Kanzian zur letzten Ruhe geleitet.

St. Kanzian, am 10. 11. 1981

DER BÜRGERMEISTER
DER GEMEINDEVORSTAND

DER GEMEINDERAT

Škofiče

Jägerjeve mame ni več

Na vernih duš dan smo spremili k zadnjemu počitku na škofiško pokopališče Nežijo Jäger iz Škofič. Po daljši bolezni je v 80. letu starosti za vedno zaprla njene oči. Kot že povedano je bolehalo že dalj časa. Kmalu po poroki njene vnukinje Sonje s Tonijem Wakounigom pa se ji je zdravstveno stanje poslabšalo, tako da je morala v celovško bolnico, kjer ji pa zdravniki niso mogli več pomagati. Na dan pogreba so jo prepeljali iz Celovca za kratko na njen dom, kjer so se od nje poslovili pevci mešanega zbora SPD „Edinost“ pod vodstvom Simone Rovškove. Prav tako so zapeli tudi v cerkvi in ob odprtem grobu. V srce segajoče pesmi žalostinke so globoko pretresle številne pogrebce, ki so prišli od blizu in daleč, da se poslovijo od žene, ki ji je bila glavna skrb, da je otroke vzgojila v duhu ljubezni do svojega ljudstva in spoštovanja naroda sosed. Pokojna je mati občinskega odbornika ter predsednika SPD „Edinost“ in Posojilnice v Škofičah. Hermana ter znanega pevcu Ferdiju Jägerja. Oba sta vidna in prizadevna kulturnopolitična delavca v dobrobit naše narodne skupnosti. Pogrebni obred je opravil logavaški župnik Martin Hotimitz, ki je pokojno orisal kot verno in srčno dobro mater.

Jägerjevo mater bomo ohranili v častnem spominu, težko prizadetim otrokom Hermanu, Ferdiju in Travidji izrekamo naše globoko sožalje.

PRIREDITVE

Slovensko prosvetno društvo „Zila“ v Ziljski Bistrici vabi na
KONCERT
RIBNIŠKEGA OKTETA
v nedeljo 15. novembra 1981 v kulturnem domu v Ziljski Bistrici.
Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku in Društvo slovenskih pisateljev vabita na

LITERARNI VEČER
v spomin Mirku Kumru pd. Črčju
ki bo v nedeljo 15. novembra 1981 ob 20. uri v Posojilnici Pliberk.
Sodelujejo: prof. Janko Messner, Florian Lipuš, Milka Hartman, Anita Hudl, Janez Pirnat in drugi
Ljubitelji slovenske besede
prisrčno vabljeni!

Vabilo na
RAZSTAVO SLIK IN GRAFIK
v soboto 14. novembra ob 17. uri v dvorani gostilne Rösslwirt v Pliberku.
Razstavljajo: Arbeitstein Ernest, Iska Rano, Matthews Peter

„SOKRATOV ZAGOVOR“
sreda, 18. novembra 1981 ob 19. uri v Mohorjevem dijaškem domu v Celovcu, 10. Oktober-Straße 25
Prireditelj: SKD v Celovcu

Klub slovenskih študentov v Celovcu vabi na

DNEVE SLOVENSKEGA REALISTIČNEGA FILMA
Predvajali bomo 4 filme:
● Idealist [Cankar], torek 17. 11.
● Na klancu [Cankar], četrtek 19. 11.
● Boj na požiravniku [Prežihov Vranc], torek 24. 11.
● Vrnitev [Janko Messner] četrtek 26. 11. 1981
Vse filme bomo predvajali ob 18. uri na univerzi v sobi Z-109. Za nemško-govoreče bomo poskrbeli za povzetek vsebine.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 12. novembra 1981

Za 100 dinarjev dobite	33.00 šil.
Za 100 dinarjev plačate	37.00 šil.
Za 100 lfr dobite	1.26 šil.
Za 100 lfr plačate	1.35 šil.
Za 100 mark dobite	692.00 šil.
Za 100 mark plačate	738.00 šil.

Športni vestnik

Dobrla vas - SAK 1:1

Dobrla vas v zadnjem času že dolgo ni videla toliko navijačev na svojem športnem igrišču. Čez 500 jih je prišlo, da si bi ogledali tekmo med domačim moštvom in SAK. Vsi so pričakovali dobro in napeto igro, saj sta obe moštvi lahko upali, da bosta prezimili na prvem mestu lestvice. Seveda je bila v tem oziru naloga za Dobroločane lažja, saj so igrali na domačem igrišču.

Pri nizkih temperaturah se je razvila vroča tekma, v kateri je v prvi polovici dominiral v glavnem SAK, ki pa ni znal izrabiti številnih možnosti, ki jih je po lepih kombinacijah imel pred golom. Slovenski atletski klub sicer ni mogel nastopiti v najmočnejši postavi, kljub temu pa so bili napadalci do 10 metrov pred golom zelo nevarni, predvsem Polanšek in Gregorič sta z hitro igro presenečala domače bralnice. V drugi polovici je ostala igra naprej napeta, vendar SAK ni več z isto silo pritiskal, obe moštvi sta imeli možnosti za zadelek. SAK pa je bil prvi, ki je znal priti do gola. Po lepi podaji Gregoriča je L. Kreutz presenetil vratarja. Od tega trenutka naprej pa se ni bilo moglo otresti vtisa, da sodnik pomaga dobroločanom, parkrat je odločil blizu slovenskega gola na prosti strel, čeprav ni bilo nujnih vzrokov. Iz takšnega prostega strela je moštvo iz Dobroloče vasi tudi izenačilo. V drugem polčasu je sodnik izključil Jurija Perča, ki ko da je igral SAK le z 10 igralci, ki pa so naprej ofenzivno pritiskali proti nasprotnemu голу, tako da domačini niso bili zadovoljni s svojim moštvom.

ŠAHOVSKO MOŠTVO SLOVENSKE ŠPORTNE ZVEZE je v zadnji tekmi doseglo proti enemu izmed favoritov v tej skupini lep rezultat. Proti SG Maribor je doseglo remis 3:3. Igrali so Jože Lukan, dr. Mirko Messner, Ivan Lukan, Olip Bernard, Matevž Wieser, Antonija Einspieler.

OBIRSKA ŠAHOVSKA SEKCIJA je v nedeljski igri proti moštvu iz Frantschacha izgubila z 2,5:3,5. Igrali so J. Polanšek, Jammer, E. Polanšek, Haderlap, Stossier, Haller.